

Rapport

Beleid van gemeentebestuurders als opdrachtgever bij ruimtelijke opgaven

E3463 | juni 2006

In opdracht van:

ARCHITECTUUR **LOKAAL**

Tussen de Bogen 18
1013 JB Amsterdam
Tel. 020-5304000

Contactpersoon: Indira van 't Klooster
indira.vantklooster@arch-lokaal.nl

Met medewerking van:

Federatie **Welstand**

Inhoud

	Samenvatting	1
	Inleiding	3
<hr/>		
1	Beleid	4
1.1	Plek architectuurbeleid binnen gemeente	4
1.2	Inspraak en draagvlak architectuurbeleid	5
1.3	Waarborg kwaliteit architectuurbeleid	6
1.3.1	Waarborg architectonische en stedenbouwkundige kwaliteit	6
1.3.2	Discussie kwaliteit: initiatief, inhoud en frequentie	8
1.3.3	Wethouders meer inbreng ruimtelijk kwaliteitsbeleid	9
1.4	Lokaal architectuurbeleid ten opzichte van rijksbeleid	10
<hr/>		
2	Instrumenten	12
2.1	Instrumenten ter bevordering kwaliteit	12
<hr/>		
3	Welstand	15
<hr/>		
4	Selectie ontwikkelaars en ontwerpers	16
4.1	Aanbestedingen	17
4.2	Ontwikkelingscompetities	17
4.3	Selectie ontwikkelaars	18
4.4	Selectie ontwerpers	18
<hr/>		
5	Conclusie en aanbevelingen wethouders	20
<hr/>		
	Bijlagen	
1	Onderzoeksverantwoording	
2	Vragenlijst	
3	Tabellen	
4	Open antwoorden	
<hr/>		
<i>Inhoud figuren en tabellen</i>		
1	<i>Architectuurbeleid meestal onderdeel welstand</i>	4
2	<i>14% van de wethouders merkt verandering besluitvorming architectuurbeleid door invoering dualisme</i>	5
3	<i>Waarborg kwaliteit vooral via welstand, randvoorwaarden en stedenbouwkundig plan</i>	6
4	<i>Waarborg kwaliteit naar gemeentegrootte</i>	7
5	<i>Soorten beleid waar inbreng uit wordt gevraagd voor kwaliteitsbeleid</i>	8
6	<i>Onderwerpen kwaliteitsdiscussie – onderwerpen vanaf 40%</i>	8
7	<i>Discussie kwaliteitsbeleid breder naar mate de gemeente groter is</i>	9
8	<i>Meer inbreng wethouders als het gaat om ruimtelijk kwaliteitsbeleid</i>	9

9	<i>Decentraal wat kan, centraal wat moet</i>	10
10	<i>Belangrijkste instrumenten bevordering kwaliteit 2006 en 2002</i>	12
11	<i>Instrumenten ter bevordering kwaliteit</i>	13
12	<i>Kennisbehoefte</i>	14
13	<i>Meeste gemeenten voeren zelf regie planontwikkeling en willen dat zo houden</i>	16
14	<i>Onderdelen planontwikkeling die wethouder bij voorkeur zelf doet</i>	16
15	<i>Wethouders overwegend positief over aanbestedingstrajecten</i>	17
16	<i>Kennis Kompassen en Steunpunt Ontwerpwedstrijden groter naarmate gemeente groter is</i>	18
17	<i>Selectie ontwikkelaar</i>	18
18	<i>Selectie ontwerpers</i>	19
19	<i>Samenstelling deelnemerspanel – politieke partij</i>	3
20	<i>Samenstelling deelnemerspanel – gemeentegrootte</i>	
20	<i>Deelnemende gemeenten</i>	

Samenvatting

Enquête *Beleid van gemeentebestuurders als opdrachtgever bij ruimtelijke opgaven* Architectuur Lokaal, i.s.m. TNS NIPO, VNG en FW, juni 2006

In de raadsperiode 2002-2006 heeft de rijksoverheid de Nota Ruimte vastgesteld (2004) onder het motto “Decentraal wat kan, centraal wat moet”. 74% van de wethouders kan zich hierin vinden. Een op de vijf wethouders herkent zich niet in het motto, maar hun bezwaren richten zich vooral op de uitvoering, niet op het uitgangspunt zelf.

Veel wethouders hanteren een brede definitie van architectuurbeleid en noemen bij voorbeeld de welstandsnota (57%) of het beeldkwaliteitplan (23%) in dit verband als beleidsinstrumenten. Een specifieke architectuurnota komt minder vaak naar voren (11%). Ook als waarborg voor architectonische en stedenbouwkundige kwaliteit scoort welstandstoezicht erg hoog (94%). Andere veelgenoemde manieren om kwaliteit te garanderen zijn stedenbouwkundige randvoorwaarden (76%) en een stedenbouwkundig plan (64%). Het is opvallend dat het beeldkwaliteitplan, dat vaak wordt genoemd als vorm van architectuur*beleid*, als middel tot het waarborgen van kwaliteit beduidend lager scoort (6%).

De recente wijziging van de Woningwet die vernieuwing van welstand op de agenda zette, heeft bijgedragen aan de grote aandacht voor dit onderwerp. Men is tevreden met het resultaat en een ruime meerderheid van de wethouders heeft op dit moment geen behoefte aan verdere wijzigingen (81%). De vernieuwing zou hebben geleid tot een grotere transparantie voor de burger, het bestuur en vooral voor de ontwerper, een positief effect dat ook bij kleinere bouwplannen optreedt. Verder heeft het nieuwe welstandsbeleid effect op de discussie over ruimtelijke kwaliteit in gemeenteraad. Bijna een kwart van de wethouders vindt dat de gemeenteraad kritischer is geworden en ook dat het draagvlak in de gemeenteraad groter is geworden. De meeste wethouders (69%) vinden overigens dat de invoering van het dualisme geen invloed heeft gehad op de besluitvorming ten aanzien van het architectuurbeleid, al ligt dat anders bij grotere gemeenten: 50% zegt dat deze invloed er wel degelijk is.

In 12% van de gemeenten komt de planontwikkeling tot stand door publiekprivate samenwerking en bij 8% ligt de regie bij marktpartijen. In de praktijk wil 41% van de gemeenten zich niet per se bemoeien met het opstellen van het programma van eisen, 64% van de gemeenten legt niet de eerste prioriteit bij het opstellen van selectiecriteria voor ontwikkelaars, en maar liefst 76% het vindt het niet nodig om de keuze van de ontwerper in eigen hand te houden. Het gevolg is, dat marktpartijen in 39% van de gevallen de selectie van de ontwerper bepalen.

Deze gang van zaken zou al langer gebruikelijk zijn, want wethouders menen in twee van de drie gevallen dat hun rol als opdrachtgever bij ruimtelijke projecten niet of nauwelijks is veranderd. Wel zien wethouders een verschuiving van ‘uitvoerend’ naar ‘meer regisserend’, terwijl er eveneens meer aandacht zou zijn voor kwaliteit bij ruimtelijke opgaven. Meer veranderingen zijn op komst. Al willen twee van de drie wethouders de regie over ruimtelijke kwaliteit in eigen hand houden, voor de derde is dat dus minder vanzelfsprekend en 10% is van plan om dit in de toekomst (deels) te gaan uitbesteden.

Als instrumenten voor de uitvoering van hun beleid zijn wethouders positief over eisen aan niet-gemeentelijke opdrachtgevers, architectenkeuze, excursies of studiereizen, de stadsstedenbouwkundige en de architectuurcentra scoren hoog. Instrumenten waarover de wethouders minder positief zijn, of waar zij onvoldoende ervaring mee hebben, zijn het instellen van een gemeentelijke architectuurprijs, de inzet van een stadsarchitect, digitale informatievoorziening en het uitwisselen van ervaringen met andere gemeenten.

Binnen het instrumentarium van het architectuurbeleid zijn belangrijke stijgers ten opzichte van 2002 de eisen aan niet-gemeentelijke opdrachtgevers, supervisors en de stadsstedenbouwer. Mogelijk zijn ook dat indicaties van een verschuiving binnen het gemeentelijk opdrachtgeverschap van uitvoering naar regie. In lijn daarmee is de daling van extra aandacht aan eigen opdrachtgeverschap. Om als gemeentelijke opdrachtgever (nog) beter voor de dag te komen, zou aanvullende informatie over architectuur en cultuur (33%) en juridische zaken en kostenbeheersing (27%) welkom zijn, aldus de wethouders.

Bestuurders vragen in hun ruimtelijk kwaliteitsbeleid vooral een inbreng vanuit Ruimtelijke Ordening (94%) en welstand (87%), terreinen die meestal binnen de eigen portefeuille vallen. Opvallend is daarom dat in 37% van de gevallen sprake is van inbreng vanuit Infrastructuur. Kennelijk gaat het bij mobiliteit niet langer uitsluitend over de snelste verbinding van A naar B. Gevraagd naar de beleidsterreinen waarop de wethouders meer invloed hadden willen hebben, wordt Ruimtelijke Ordening vaak genoemd. Het is de vraag of de wethouders een gebrek aan regie ervaren of juist zeer ambitieus zijn nóg meer inbreng willen vanuit de Ruimtelijke Ordening.

De mening onder de wethouders over Europese aanbestedingsregels is verdeeld. Zo heeft een deel onvoldoende zicht op de werkbaarheid omdat het hen eenvoudigweg ontbreekt aan voldoende ervaring (43%). Een deel is positief (17%) en een deel vindt dat deze regels belemmerend werken bij het kiezen van een ontwikkelaar of ontwerper (24%). Bij gemeenten die ervaring hebben met specifieke aanbestedingstrajecten bestaat een overwegend positief beeld. Bij de keuze voor een ontwerp bureau is de ontwerp kwaliteit belangrijker dan de ervaring van de ontwerper of het bureau (69% tegen 18%).

Volgens een meerderheid van de wethouders ontbreekt het de gemeente aan ervaring met ontwikkelingscompetities (62%). Van de wethouders die hier *wel* ervaring mee hebben, meldt 56% alleen positieve ervaringen, 2% alleen slechte ervaringen en 42% zowel goede als slechte ervaringen.

In dit onderzoek is de wethouders vooral gevraagd om terug te kijken op de afgelopen vier jaar, maar aan het eind van een bestuursperiode is een moment van reflectie en vooruitkijken ook op zijn plaats. Dan blijkt dat de wethouders met het meeste plezier terugkijken op de ontwikkeling van projecten (38%), op de ruimtelijke ordening in het algemeen (27%) en op resultaten bij dienstverlening aan de burger (10%).

Inleiding

Vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 heeft Architectuur Lokaal het initiatief genomen om onder de verantwoordelijke wethouders op het gebied van architectuur, stedenbouw, landschapsarchitectuur en openbare ruimte een onderzoek te organiseren. Centraal thema was het ruimtelijke kwaliteitsbeleid van gemeenten. Onder ruimtelijk kwaliteitsbeleid is verstaan: (architectuur)beleid dat is gericht op een evenwicht tussen de gebruikswaarde, de toekomstwaarde en de belevingswaarde.

De resultaten geven aan hoe het gesteld is met het beleid in de 458 Nederlandse gemeenten. Welke kennis en ervaring is er de afgelopen raadsperiode opgebouwd? Welke thema's zouden meer aandacht verdienen? Het onderzoek geeft niet alleen inzicht in de praktijk van het ruimtelijk beleid bij de gemeenten. Tevens hebben de bestuurders de kans gekregen om hun persoonlijke visie te geven op hun vakgebied en de manier waarop het beleid tot stand komt. De resultaten zullen ook richtinggevend zijn bij de programmering van de landelijke manifestatie BOOST! voor wethouders en raadsleden in de nieuwe bestuursperiode die Architectuur Lokaal in het najaar organiseert. Dit initiatief wordt ondersteund door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Federatie Welstand (FW).

Bijna éénderde van de gemeenten heeft deelgenomen aan dit onderzoek (143 wethouders). Zij hebben in het onderzoek geparticipeerd in de drukke tijd rond de gemeenteraadsverkiezingen. Dit onderzoeksinitiatief is een vervolg op een soortgelijk onderzoek van Architectuur Lokaal en TNS NIPO dat in 2002 plaatsvond.

In vergelijking met 2002 valt de grote rol voor welstandsbeleid op. De uitkomsten met betrekking tot welstand moeten worden gezien in relatie tot de wijziging in de woningwet (2003) op grond waarvan gemeenten wettelijk verplicht zijn en welstandsbeleid vast te stellen en dit jaarlijks te evalueren.

Na de derde architectuurnota 'Ontwerpen aan Nederland' (2001-2004) publiceerde het Rijk in 2005 het Actieprogramma Ruimte en Cultuur (ARC), een uitwerking van de Nota Ruimte (2004). Bij de uitvoering is er het dilemma dat het rijk veelal niet rechtstreeks betrokken is bij wat er wordt gebouwd en aangelegd – een dilemma, dat zo oud is als het Nederlandse architectuurbeleid zelf. Het beleid van het huidige kabinet heeft dan ook als motto: 'decentraal wat kan, centraal wat moet'. Wat vinden de betrokken bestuurders van dit motto van de Nota Ruimte, welke kennis en ervaring is in de raadstermijn opgebouwd en voor welke thema's zou meer aandacht moeten zijn in de nabije toekomst? Een greep van vragen waar in deze verslaggeving een antwoord op wordt gegeven.

Hoofdstuk 1 gaat over het huidige beleid. Mening en visies worden in kaart gebracht. In hoofdstuk 2 wordt uitvoerig ingegaan op de instrumenten die de wethouders inzetten om de ruimtelijke kwaliteit te bevorderen en hoofdstuk 3 gaat over welstand. Alvorens de wethouders gevraagd wordt naar conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 5, wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op de selectie van ontwikkelaars en ontwerpers.

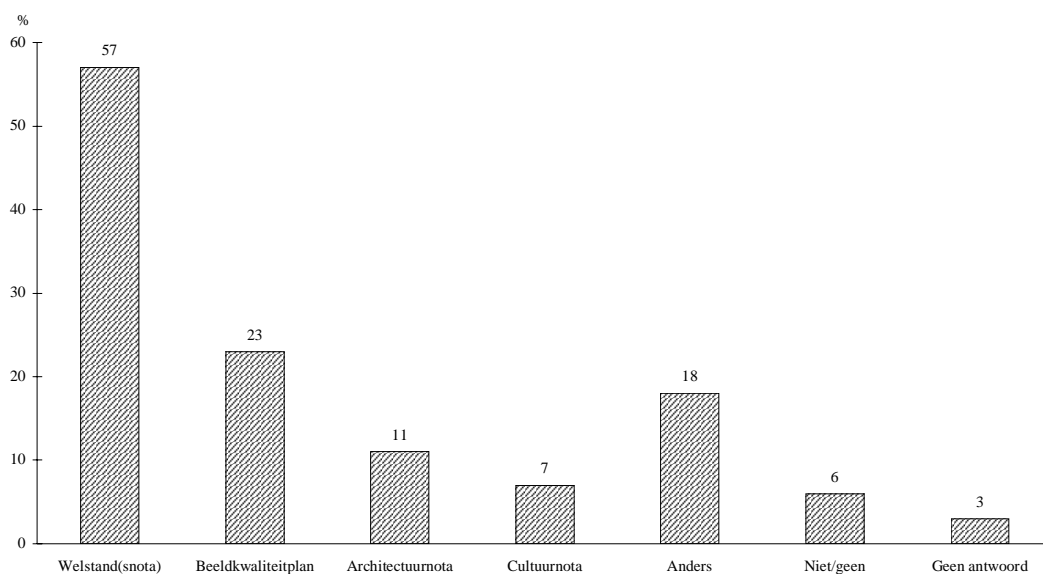
In de bijlage treft de lezer, naast een overzicht van de deelnemende gemeenten, de onderzoeksverantwoording en de vragenlijst, ook de tabellen met de resultaten en open antwoorden aan.

1 **Beleid**

1.1 **Plek architectuurbeleid binnen gemeente**

Architectuurbeleid wordt door veel gemeenten breed gedefinieerd. De meeste wethouders (57%) noemen welstandsbeleid in antwoord op de vraag hoe hun architectuurbeleid is vastgelegd, terwijl in de welstandsnota vooral het beleid voor de bestaand stedelijk gebied is geformuleerd. In principe vallen een visie op toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, en beleid om een gunstig architectuurklimaat te scheppen (architectuurcentra, debatten, etc.) daar niet onder. In 23% van de gevallen noemen zij het beeldkwaliteitplan, wat strikt genomen een instrument is voor de *uitvoering* van architectuurbeleid. Van architectuurbeleid dat wordt vastgelegd in een Architectuurnota of Cultuurnota, is in veel mindere mate sprake (respectievelijk 11% en 7%).

1 | Architectuurbeleid meestal onderdeel welstand

Bron: TNS NIPO, 2006

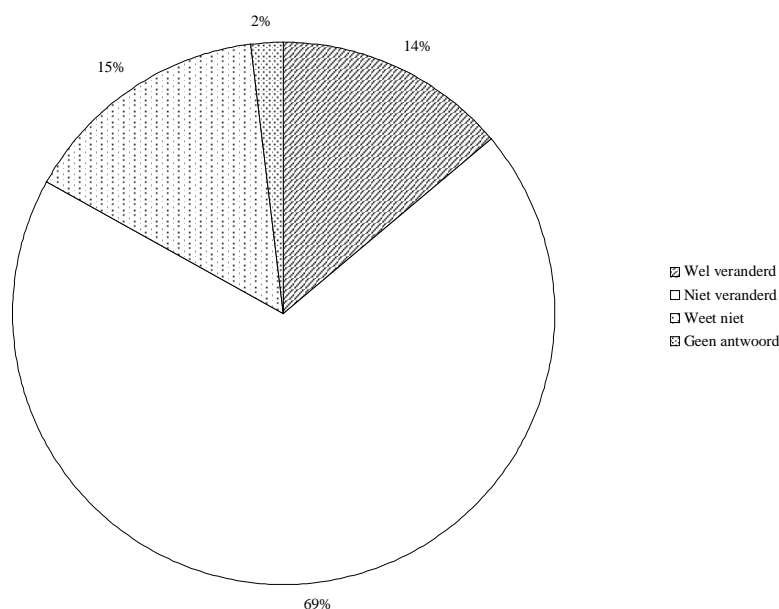
Architectuurbeleid valt bij bijna alle gemeenten onder de portefeuille Ruimtelijke Ordening (92%). Bij bijna één op de tien gemeenten valt het beleid (ook) onder de Cultuurportefeuille (9%) en bij 4% onder Economische Zaken.

1.2 Inspraak en draagvlak architectuurbeleid

De vraag of de besluitvorming ten aanzien van het architectuurbeleid sinds de invoering van het dualisme is veranderd, wordt door een meerderheid van de wethouders negatief beantwoord (69%). 14% is van mening dat de besluitvorming wel een verandering heeft doorgemaakt.

De helft van de zes gemeenten met 100.000 en meer inwoners die hebben deelgenomen aan dit onderzoek geeft aan dat er *wel* een verandering in de besluitvorming met betrekking tot architectuurbeleid is geweest door de invoering van het dualisme (50%).

2 | 14% van de wethouders merkt verandering besluitvorming architectuurbeleid door invoering dualisme

Bron: TNS NIPO, 2006

Draagvlak voor het architectuurbeleid wordt vooral via de gemeenteraad verkregen (63%). Daarna volgt het College van Burgemeester en Wethouders met 38%. Een kwart van de wethouders noemt in dit verband ook andere belanghebbende organisaties (27%).

In (ruim) de helft van de gemeenten hebben inwoners en andere belangstellenden de mogelijkheid om zich nader te informeren over het gemeentelijk architectuurbeleid via discussiebijeenkomsten en informatieavonden (57%), en brochures over het beleid of over specifieke projecten (51%).

1.3 Waarborg kwaliteit architectuurbeleid

1.3.1 Waarborg architectonische en stedenbouwkundige kwaliteit

Architectonische en stedenbouwkundige kwaliteit wordt in de Nederlandse gemeenten vooral gewaarborgd via welstandstoezicht (94%), stedenbouwkundige randvoorwaarden (76%) en een stedenbouwkundig plan (64%). Het is opvallend dat het beeldkwaliteitplan, dat vaak wordt genoemd als vorm van *architectuurbeleid*, als middel tot het waarborgen van kwaliteit beduidend lager scoort (6%).

3 / Waarborg kwaliteit vooral via welstand, randvoorwaarden en stedenbouwkundig plan

	%
Welstandstoezicht	94
Stedenbouwkundige randvoorwaarden	76
Stedenbouwkundig plan	64
Ontwerp voor openbare ruimte	38
Kwaliteitsteam of supervisor	31
Architectenkeuze	29
Integrale afstemming met andere beleidsterreinen	24
Beheerplannen	8
Beeldkwaliteitplan	6

Het beeld verschuift naarmate de gemeenten groter zijn. Alle zes deelnemende gemeenten met meer dan 100.000 inwoners noemen welstandstoezicht, een stedenbouwkundig plan en een kwaliteitsteam of supervisor als waarborg voor kwaliteit.

4 / Waarborg kwaliteit naar gemeentegrootte

	Gemiddeld	Tot 20.000 inwoners	20.000 tot 50.000 inwoners	50.000 tot 100.000 inwoners	100.000 of meer inwoners
	%	%	%	%	%
Welstandstoezicht	94	93	93	94	100
Stedenbouwkundige randvoorwaarden	76	66	82	88	67
Stedenbouwkundig plan	64	52	67	76	100
Ontwerp voor openbare ruimte	38	33	34	59	50
Kwaliteitsteam of supervisor	31	10	33	76	100
Architectenkeuze	29	19	28	53	83
Integrale afstemming met andere beleidsterreinen	24	17	23	41	50
Beheerplannen	8	2	8	24	17
Beeldkwaliteitplan	6	7	5	6	17

1.3.2 Discussie kwaliteit: initiatief, inhoud en frequentie

Het initiatief om kwaliteit op de agenda te zetten komt meestal van het dagelijks bestuur (63%). Wethouders vragen inbreng in het kwaliteitsbeleid vanuit een breed scala van beleidsterreinen. Naast de inbreng vanuit Ruimtelijke Ordening (94%) en welstand (87%) in het kwaliteitsbeleid (terreinen die vaak binnen de eigen portefeuille vallen), is de inbreng vanuit Infrastructuur noemenswaardig met 37%. Kennelijk gaat het bij snelwegen niet langer uitsluitend over de snelste verbinding van A naar B.

5 | Soorten beleid waar inbreng uit wordt gevraagd voor kwaliteitsbeleid

	%
Ruimtelijke ordening	94
Welstandstoezicht	87
Infrastructuur	37
Wijkontwikkeling	31
Milieubeleid	30
Cultuurbeleid	23
Veiligheid	24
Economisch beleid	21
Grondbeleid	22
Sociaal beleid	21
Integratiebeleid	3

De kwaliteitsagenda is zeer divers. Het blijkt dat op alle onderdelen van het beleid ten aanzien van architectuur en ruimtelijke ordening de kwaliteitsdiscussie is doorgedrongen. Zaken die het meest aan de orde komen, hebben betrekking op welstandsbeleid (79%) en op woningbouw in het algemeen (77%).

6 | Onderwerpen kwaliteitsdiscussie – onderwerpen vanaf 40%

	%
Welstandsbeleid	79
Woningbouw	77
Centrumvernieuwing	53
Openbare ruimte	50
Uitbreidingswijken	47
Monumenten	45
Bedrijventerreinen	42
Buitengebied	41

Naarmate de gemeente groter is, komen binnen de kwaliteitsdiscussie meer onderwerpen aan bod. In de meeste gemeenten spreekt de gemeenteraad één keer per jaar over de kwaliteit van architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur en openbare ruimte (27%). Gemiddeld blijkt er drie keer per jaar een dergelijk kwaliteitsdebat te zijn (3,1).

7 / Discussie kwaliteitsbeleid breder naar mate de gemeente groter is

	Tot 20.000 inwoners	20.000 tot 50.000 inwoners	50.000 tot 100.000 inwoners	100.000 of meer inwoners
Gemiddeld aantal onderwerpen	8,4	8,4	9,4	17,3

In ruim de helft van de gemeenten worden projecten na uitvoering geëvalueerd (55%). Naast de voor de hand liggende financiële controle, wordt voornamelijk gekeken naar de procesontwikkeling, de manier waarop de gemeente de rol van opdrachtgever op zich neemt en de planning.

1.3.3 Wethouders meer inbreng ruimtelijk kwaliteitsbeleid

Zaken waar de wethouders, terugkijkend op de raadsperiode, meer inbreng in hadden willen hebben, zijn (als het gaat om ruimtelijk kwaliteitsbeleid) ruimtelijke ordening (23%), welstand (21%), economisch beleid (19%) en wijkontwikkeling (16%).

8 / Meer inbreng wethouders als het gaat om ruimtelijk kwaliteitsbeleid

	%
Ruimtelijke ordeningsbeleid	23
Welstandsbeleid	21
Economisch beleid	19
Wijkontwikkeling	16
Grondbeleid	13
Cultuurbeleid	13
Infrastructuur	10
Sociaal beleid	8
Milieubeleid	8
Veiligheid	6
Integratiebeleid	1

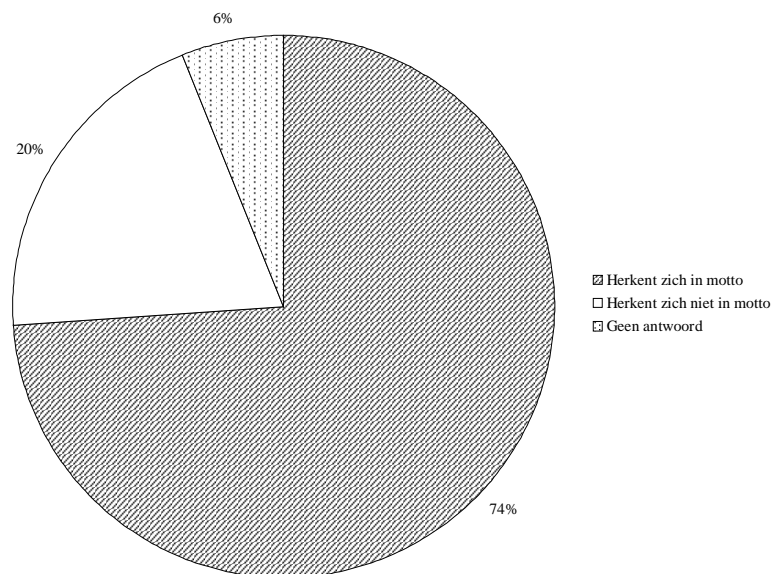
Het valt op dat het percentage wethouders dat aangeeft meer inbreng in Ruimtelijke Ordening te willen hebben opvallend hoog is. Juist omdat zij hier vaak zelf over gaan en omdat zij actief veel inbreng vragen voor het kwaliteitsbeleid vanuit dit beleidsterrein. Het is onduidelijk of het de wethouders ontbreekt aan voldoende regie op dit gebied of

dat de wethouders juist zeer ambitieus zijn en nog meer inbreng vanuit Ruimtelijk Ordening wensen. Ook de laag scorende antwoorden roepen vragen op. Wordt de inbreng vanuit bijvoorbeeld sociaal beleid, veiligheid of integratiebeleid minder gemist omdat wethouders vinden dat zij voldoende inbreng krijgen, of omdat zij die beleidsterreinen minder relevant vinden?

1.4 Lokaal architectuurbeleid ten opzichte van rijksbeleid

In de raadsperiode 2002-2006 heeft de rijksoverheid de Nota Ruimte vastgesteld (2004) onder het motto “Decentraal wat kan, centraal wat moet”. 74% van de wethouders kan zich hierin vinden. 20% van de wethouders herkent zich niet in het motto.

9 | *Decentraal wat kan, centraal wat moet*

Bron: TNS NIPO, 2006

Wethouders die zich in het motto kunnen vinden, geven aan dat de lokale verantwoordelijkheid logisch is omdat (onder meer) de lokale overheid vraag en aanbod binnen de eigen gemeente beter op elkaar kan afstemmen. Wethouders die zich niet (geheel) in het motto kunnen vinden geven aan problemen te ondervinden met de uitvoering van het beleid vanuit Den Haag en dat het, ondanks het feit dat de verantwoordelijkheid wordt verplaatst, aan extra middelen ontbreekt. Deze toelichting wijst uit dat de wethouders niet zozeer tegen het motto zijn, maar tegen de uitvoering daarvan.

Specifiek voor het ruimtelijk kwaliteitsbeleid noemt een deel van de wethouders individueel een paar zaken waarvoor zij in de toekomst extra aandacht willen vragen aan de centrale (33%) en provinciale politiek (32%). De wensen zijn zeer uiteenlopend. Het

verzoek om ‘minder regelgeving’ wordt opvallend vaak genoemd. Ook richting de provincies is de boodschap divers. Zo zijn er verzoeken om ‘meer vertrouwen in de lokale uitvoering’ en verzoeken om ‘oplossingen voor agrarische gebieden’.

In de afgelopen vier jaar is, volgens een meerderheid van de wethouders, de rol van opdrachtgever bij ruimtelijke projecten, nauwelijks tot niet veranderd (66%). Een aantal wethouders ziet wel een verschuiving van ‘uitvoerend’ naar ‘meer regisserend’. Tevens is er, aldus een groep wethouders, meer aandacht voor kwaliteit bij ruimtelijke opgaven.

2 Instrumenten

2.1 Instrumenten ter bevordering kwaliteit

Net als in het onderzoek van 2002, is ook nu gevraagd naar de instrumenten die een gemeente toepast om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen. Toch is een vergelijking niet goed mogelijk, ondermeer omdat sinds 2002 veel gemeenten zijn samengevoegd. Dat heeft geleid tot veranderingen in budgetten en de manier instrumenten worden ingezet.

Wel is het interessant om te kijken naar de verschuivingen van inzet *tussen* de verschillende instrumenten. Zo blijkt dat in 2006 het beeldkwaliteitplan, de welstandsnota en het bestemmingsplan de drie belangrijkste instrumenten zijn als het gaat om de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit. In 2002 stond welstand nog lang niet zo hoog als nu. Toen stond het aanstellen van de supervisor nog in de top 3 met 23%.

De hoge notering van welstand kan waarschijnlijk worden toegeschreven aan de wetwijziging van artikel 12 van de Woningwet (januari 2003) die in juli 2004 van kracht werd. Het doel was welstandstoezicht transparanter en democratischer te maken. Concreet betekende de wetwijziging dat elke gemeente die welstandsbeleid wil voeren, een welstandsbeleid moet formuleren en in de gemeenteraad laten vaststellen. Dat heeft in veel gemeenten geleid tot het analyseren van de bestaande architectonische kenmerken binnen de gemeente, alsook tot een kwalitatieve waardering daarvan (bijvoorbeeld in de vorm van niveaus van welstandstoezicht). Soms is in gemeenten sprake van een ‘verbreding’ van welstandszorg, waarbij ook de relatie tot de beleidsterreinen Ruimtelijke Ordening en Landschapsbeheer wordt gezocht. Zo kunnen welstandscommissies uitgroeien tot adviescommissies voor ruimtelijke kwaliteit, die ook geraadpleegd worden over bijvoorbeeld reclamebeleid, bestemmingsplannen, stedenbouwkundige plannen en de kwaliteit van de gebouwen in het landschap.

Het beeldkwaliteitplan staat ook hoog genoteerd, al is ten opzichte van 2002 wel een daling waarneembaar.

10 / Belangrijkste instrumenten bevordering kwaliteit 2006 en 2002

TOP 3 - 2006	TOP 3 - 2002
Beeldkwaliteitplan (55%)	Beeldkwaliteitplan (70%)
Bestemmingsplan (32%)	Bestemmingsplan (47%)
Welstandsnota (31%)	Aanstellen supervisor (23%)

Tabel 11 laat zien dat de wethouders zeer te spreken zijn over het beeldkwaliteitplan, eisen aan niet-gemeentelijke opdrachtgevers, architectenkeuze, excursies of studiereizen, de stadsstedenbouwkundige en de architectuurcentra. Instrumenten waarover wethouders

minder positief zijn, of waar zij onvoldoende ervaring mee hebben, zijn het instellen van een gemeentelijke architectuurprijs, de inzet van een stadsarchitect, digitale informatievoorziening en het uitwisselen van ervaringen met andere gemeenten. Deze laatste zaken zijn dus voor verbetering vatbaar.

Belangrijke stijgers ten opzichte van 2002 zijn de Eisen aan niet-gemeentelijke opdrachtgevers (van 48% naar 64%), Supervisoren (van 25% naar 38%) en de Stadsstedenbouwer (van 7% naar 19%). Mogelijk zijn dat indicatoren van de trend dat gemeentelijk opdrachtgeverschap verschuift van uitvoering naar regie. In lijn daarmee is de daling van Extra aandacht aan eigen opdrachtgeverschap (van 52% naar 47%).

11 | Instrumenten ter bevordering kwaliteit

	<i>Gebruik instrument 2006 %</i>	<i>Gemiddeld effect op kwaliteit tussen -1 negatief en 1 positief¹</i>	<i>Gebruik instrument 2002 %</i>
Welstandsnota	98	0,7	
Beeldkwaliteitplan	94	0,9	85
Bestemmingsplan	92	0,7	
Eisen niet-gemeentelijke opdrachtgevers	64	0,8	48
Landschapsontwikkelingsplan	62	0,6	59
Gronduitgifte	53	0,7	53
Architectenkeuze	52	0,8	59
Deelname publiekprivate samenwerking	52	0,7	
Extra aandacht eigen opdrachtgeverschap	47	0,7	52
Openbare discussiebijeenkomsten	43	0,6	47
Digitale informatievoorziening	42	0,3	34
Uitwisselen ervaring met andere gemeenten	40	0,6	53
Supervisor	38	0,7	25
Cursus kwaliteitszorg betrokken ambtenaren	27	0,6	
Stadsstedenbouwer	19	0,8	7
Gemeentelijke architectuurprijs	8	0,3	13
Lokaal architectuurcentrum	6	0,7	
Stadsarchitect	3	0,4	

¹ In de kolom 'gemiddeld effect op kwaliteit tussen -1 en 1' is aangegeven in hoeverre de wethouders tevreden of ontevreden zijn over de inzet van het instrument (cijfers 2006). Alle instrumenten scoren gemiddeld positief.

Om als gemeentelijke opdrachtgever (nog) beter voor de dag te komen, zou aanvullende informatie over architectuur en cultuur (33%) en juridische zaken en kostenbeheersing (27%) welkom zijn, aldus de wethouders zelf.

12 | Kennisbehoefte

	%
Architectuur en cultuur	33
Juridische aspecten en kostenbeheersing	27
Politieke besluitvormingsproces	12
Bouwproces	10
Techniek	1

3 Welstand

In ruim de helft van de gemeenten wordt in het stadium van planontwikkeling, overleg gepleegd over welstandsadvies met de welstandscommissie (57%). In bijna éénderde van de gemeenten is het moment van overleg het moment van de beoordeling van de bouwaanvraag (32%).

Bijna de helft van de wethouders beperkt het advies dat zij vragen aan welstandscommissie tot bouwvergunningen (43%). Zo nu en dan wordt ook het advies van de welstandscommissie ingewonnen als het gaat om het beeldkwaliteitplan (11%) of de ontwikkeling van stedenbouwkundige randvoorwaarden en bij planontwikkeling (10%).

Een kwart van de gemeenten beschikt over welstandsvrije gebieden (24%).

In de helft van de gemeenten doet men in de welstandsnota ook uitspraken over de gewenste ontwikkelingsrichtingen voor de toekomst (48%). In bijna de helft van de gemeenten is de welstandsnota geëvalueerd (46%).

Een ruime meerderheid van de wethouders heeft geen behoefte aan ingrijpende beleidswijzigingen met betrekking tot welstandstoezicht (81%). Het nieuwe welstandsbeleid zou leiden tot een grotere mate van transparantie voor de burger (70%), het bestuur (71%) en met name voor de architect of ontwerper (78%). Ook is het effect bij kleinere bouwplannen positief.

Het nieuwe welstandsbeleid blijkt ook bij te dragen aan de beperking van bureaucratie en de daaraan verwante papierwinkel (65%). De wethouders verschillen duidelijk van mening als het gaat om het effect van het nieuwe welstandsbeleid op het terugdringen van het aantal beoordelingen per ontwerp, de kwalitatieve verbetering van de bouwaanvragen en of het de discussie over ruimtelijke kwaliteit in de gemeente wel of niet positief heeft beïnvloed.

Dat het nieuwe welstandsbeleid leidt tot kwalitatief betere bouwaanvragen wordt door 28% van de wethouders beaamd. 27% van de doelgroep is verder van mening dat nieuwe beleid een positieve invloed heeft op het aantal beoordelingen per ontwerp.

Het effect van het nieuwe welstandsbeleid voor de discussie in gemeenteraad over ruimtelijke kwaliteit is zichtbaar. 24% van de wethouders vindt dat de gemeenteraad kritischer is geworden en 24% geeft aan dat het draagvlak in de gemeenteraad groter is geworden.

4 Selectie ontwikkelaars en ontwerpers

Een meerderheid van de wethouders ervaart geen verandering in de rolverdeling tussen gemeente en projectontwikkelaars in de afgelopen vier jaar (61%).

In de meeste gemeenten (76%) voert de gemeente zelf de regie als het gaat om planontwikkeling. Wel is 10% voornemens dit in de toekomst (deels) te gaan uitbesteden. In 12% van de gemeenten komt de planontwikkeling tot stand door publiekprivate samenwerking en bij 8% ligt de regie bij marktpartijen. Dit kan gerelateerd zijn aan visiepresentaties en ontwikkelingscompetities, maar hiernaar is niet specifiek gevraagd.

13 | Meeste gemeenten voeren zelf regie planontwikkeling en willen dat zo houden

	%
Nu zelf regie en willen dat zo houden	66
Nu zelf regie en willen meer uitbesteden	10
Nu in samenwerking met markt	12
Markt voert regie	8
Externe adviseurs voeren regie	2

Ondanks de behoefte om sommige zaken uit te besteden, willen de gemeenten het opstellen van de randvoorwaarden, procedures en programma van eisen vaak in eigen hand houden (respectievelijk 80%, 76% en 59%).

14 | Onderdelen planontwikkeling die wethouder bij voorkeur zelf doet

	%
Opstellen stedenbouwkundige uitgangspunten	80
Vaststellen te volgen procedure	76
Opstellen programma van eisen	59
Opstellen selectiecriteria voor ontwikkelaars	36
Juridische aspecten	35
Kostenbewaking	35
Opstellen selectiecriteria voor ontwerpers	24

Als 66% van de gemeenten de regie in eigen hand wil houden, wil 34% dat kennelijk niet. Het beeld wordt concreter in tabel 14, waaruit naar voren komt dat 41% van de gemeenten zich niet per se wil bemoeien met het opstellen van het programma van eisen, 64% van de gemeenten niet de eerste prioriteit legt bij het opstellen van selectiecriteria

voor ontwikkelaars, en maar liefst 76% het niet nodig vindt om de keuze van de ontwerper in eigen hand te houden.

4.1 Aanbestedingen

De mening onder de wethouders is verdeeld als het gaat om Europese aanbestedingsregels. Zo heeft een deel onvoldoende zicht op de werkbaarheid omdat het hen eenvoudigweg ontbreekt aan voldoende ervaring (43%). Een deel is positief (17%) en een deel vindt dat deze regels belemmerend werken bij het kiezen van een ontwikkelaar of ontwerper (24%).

Gekeken naar de ervaring die bij de verschillende gemeenten aanwezig is met specifieke aanbestedingstrajecten, ontstaat een overwegend positief beeld.

15 | Wethouders overwegend positief over aanbestedingstrajecten

	% ervaring	% daarvan positief
Openbare aanbesteding volgens EU richtlijn	55	84
Aanbesteding met voorafgaande selectie volgens EU richtlijn	46	88
Turnkey aanbesteding	22	77
Design and construct aanbesteding	20	79
Onderhandelingsprocedure volgens EU richtlijn	19	81

Opvallend genoeg kan 20% van de wethouders niet aangeven of, en zo ja, met welke aanbesteding de gemeente ervaring heeft. Ervaring of niet, op extra informatie over de verschillende varianten zitten de meeste wethouders niet te wachten (89%).

4.2 Ontwikkelingscompetities

Volgens een meerderheid van de wethouders ontbreekt het aan ervaring met ontwikkelingscompetities binnen de gemeente (62%). Van de wethouders die *wel* ervaring hebben met het competitieproces, heeft 56% enkel positieve ervaringen, 2% alleen slechte ervaringen en 42% zowel goede als slechte ervaringen.

De voorbeeldmodellen bij Ontwikkelingscompetities uit Kompas zijn bij een ruime meerderheid van de wethouders *niet* bekend (80%). Dit percentage is nog hoger bij de Kompasmodellen voor Prijsvragen en Meervoudige Opdrachten (83%). Naarmate de gemeente groter is, is de kennis van de Kompassen groter.

Verder is nog veel terrein te winnen voor het Steunpunt Ontwerpwedstrijden (www.ontwerpwedstrijden.nl). Ruim driekwart van de wethouders kent dit initiatief niet (78%). Ook hier geldt dat de bekendheid toeneemt naarmate de gemeente groter is.

16 / Kennis Kompassen en Steunpunt Ontwerpwedstrijden groter naarmate gemeente groter is

	Totaal	1-20.000	20.000-50.000	50.000-100.000	100.000 of meer
	n=143	n=58	n=61	n=17	n=6
	%	%	%	%	%
Kompas bij Ontwikkelingscompetities	17	12	11	24	67
Kompas bij prijsvragen en meervoudige opdrachten	15	5	13	36	67
Steunpunt Ontwerpwedstrijden	20	14	18	30	67

Een vijfde deel van de wethouders geeft aan nader informatie over ontwerpwedstrijden en ontwikkelingscompetities te willen ontvangen (20%), een duidelijk signaal dat de wethouders open staan voor kennisoverdracht op het gebied van ontwikkelingscompetities.

4.3 Selectie ontwikkelaars

Bij de selectie van de ontwikkelaar wordt meestal gekeken naar de prijs *en* de kwaliteit (66%). 15% kijkt *alleen* naar de kwaliteit.

17 | Selectie ontwikkelaar

	%
Prijs én kwaliteit	66
Alleen kwaliteit (stellen prijs zelf vast)	15
Geen antwoord	7
Bieden zichzelf aan/hebben grond in eigendom	6
Anders	3
Prijs	1
Geen ervaring mee	1
Niets	1

4.4 Selectie ontwerpers

De selectie van de ontwerper wordt vaak door de verschillende marktpartijen bepaald (39%). 38% van de gemeenten, vooral de grotere, werkt (ook) met visiepresentaties. Deze tweede methode is vooral populair onder de grotere gemeenten. Ook hebben grotere gemeenten vaker de beschikking over een supervisor, stadsbouwmeester of stadsarchitect

die betrokken is bij de selectie. Waar gemeenten de regie over de selectie van ontwikkelaars en ontwerpers uitbesteden, nemen marktpartijen en supervisors die rol over. Veel wethouders zeggen weliswaar dat de afgelopen jaren hun rol als opdrachtgever gelijk is gebleven, maar dat zou in de nabije toekomst kunnen veranderen.

18 / Selectie ontwerpers

	Totaal n=143	1-20.000 n=58	20.000- 50.000 n=61	50.000- 100.000 n=17	100.000 of meer n=6
	%	%	%	%	%
Door marktpartijen bepaald	39	40	33	47	67
Via visiepresentaties	38	26	39	53	100
Via prijsvragen	34	33	36	18	67
Via architectenlijstjes	20	10	25	29	17
Via meervoudige opdrachten	20	21	16	24	50
Door externe adviseurs bepaald	14	21	10	12	-
Werk supervisor, stadsbouwmeester of stadsarchitect	7	2	8	18	17
Vaste architecten	8	12	5	6	-

Bij de keuze voor een ontwerp bureau is de ontwerp kwaliteit belangrijker dan de ervaring van de ontwerper of het bureau (69% tegen 18%).

De ingezonden ontwerpen worden door de betrokken ambtenaren (78%) en/of bestuurders (64%) op kwaliteit beoordeeld. In 39% van de gemeenten wordt er voor deze beoordeling (ook) de hulp van een externe deskundige ingeroepen. Burgers en andere mogelijke belanghebbenden worden in 22% van de gemeenten betrokken in het stadium van de ontwerpkeuze.

5 Conclusie en aanbevelingen wethouders

In dit onderzoek is de wethouders vooral gevraagd om terug te kijken op de afgelopen vier jaar, maar aan het eind van een bestuursperiode is een moment van reflectie en vooruitblikken ook op zijn plaats. Daaruit blijkt dat de werkzaamheden waar de wethouders met het meeste plezier op terug kijken, de projectontwikkelingen zijn (38%), de algemene zaken die betrekking hebben op ruimtelijke ordening (27%) en het resultaatgericht acteren met als doel de burger te bedienen (10%).

De belangrijkste opgaven voor de toekomst die de wethouders noemen met betrekking tot ruimtelijke kwaliteit verschillen sterk per gemeente. Zo komt het buitengebied in de beantwoording vaak terug, net als de algemene inrichting van de openbare ruimte en de algemene bewaking van kwaliteit. In bijlage 4 zijn alle open antwoorden integraal weergegeven.

Net als de opgaven voor de toekomst, geven de wethouders ook uiteenlopende aanbevelingen voor andere gemeentebestuurders in hun rol als opdrachtgever (zie letterlijke bewoording in bijlage “open antwoorden”). Adviezen die onder meer worden gegeven zijn ‘houdt de regie in handen’, ‘maak heldere afspraken’, ‘gebruik experts’ en ‘let op kwaliteit’.

Bijlagen

Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording

Vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 heeft het veldwerk van dit onderzoek plaatsgevonden. Het onderzoek is een initiatief van Architectuur Lokaal, in samenwerking met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Federatie Welstand (FW).

Het ontwerp van de vragenlijst en de uitvoer van het veldwerk zijn gedaan door Architectuur Lokaal. TNS NIPO heeft de resultaten verwerkt en geanalyseerd. Het onderzoek is uitgevoerd middels een schriftelijke vragenlijst.

In totaal hebben 143 wethouders geparticipeerd in het onderzoek. De samenstelling naar politieke partij en gemeentegrootte is als volgt:

19 / Samenstelling deelnemerspanel – politieke partij

Politieke partij – aantallen en percentages				
CDA	VVD	PvdA	Anders	Onbekend
52	29	18	36	8
36%	20%	13%	25%	6%

20 / Samenstelling deelnemerspanel – gemeentegrootte

Gemeentegrootte – aantallen en percentages				
1-20.000	20.000-50.000	50.000-100.000	100.000+	Onbekend
58	61	17	6	1
41%	43%	12%	4%	1%

Op de volgende pagina volgt een overzicht met de deelnemende gemeenten.

20 | Deelnemende gemeenten

GEMEENTE	PROVINCIE
Achtkarspelen	Friesland
Almelo	Overijssel
Alphen aan den Rijn	Zuid-Holland
Ameland	Friesland
Amersfoort	Utrecht
Anna Paulowna	Noord-Holland
Apeldoorn	Gelderland
Assen	Drenthe
Barendrecht	Zuid-Holland
Bedum	Groningen
Beek	Limburg
Bennebroek	Noord-Holland
Bergambacht	Zuid-Holland
Bergen	Limburg
Bergen op Zoom	Noord-Brabant
Best	Noord-Brabant
Beuningen	Gelderland
Bladel	Noord-Brabant
Boarnsterhim	Friesland
Bolsward	Friesland
Breukelen	Utrecht
Bronckhorst	Gelderland
Bunnik	Utrecht
Bunschoten	Utrecht
Dantumadeel	Friesland
De Ronde Venen	Utrecht
De Wolden	Drenthe
Diemen	Noord-Holland
Dinkelland	Overijssel
Doesburg	Gelderland
Doetinchem	Gelderland
Dongen	Noord-Brabant
Dongeradeel	Friesland
Dordrecht	Zuid-Holland
Drimmelen	Noord-Brabant
Druten	Gelderland
Duiven	Gelderland
Eemnes	Utrecht

Eersel	Noord-Brabant
Franekeradeel	Friesland
Graft de Rijp	Noord-Holland
Grootevast	Groningen
Haaksbergen	Overijssel
Haarlemmerliede	Noord-Holland
Harenkarspel	Noord-Holland
Heerenveen	Friesland
Heerhugowaard	Noord-Holland
Heerlen	Limburg
Het Bild	Friesland
Heumen	Gelderland
Heuvelrug	Utrecht
Hoogezand-Sappemeer	Groningen
IJselstein	Utrecht
Jacobswoude	Zuid-Holland
Kampen	Overijssel
Kerkrade	Limburg
Kollummerland en Nieuwkruisland	Friesland
Korendijk	Zuid-Holland
Landgraaf	Limburg
Leeuwarden	Friesland
Lemsterland	Friesland
Leusden	Utrecht
Lingewaard	Gelderland
Lith	Noord-Brabant
Littenseradiel	Friesland
Lochem	Gelderland
Lopik	Utrecht
Loppersum	Groningen
Maarssen	Utrecht
Maasbree	Limburg
Maasdriel	Gelderland
Meijel	Limburg
Menaldumadeel	Friesland
Middelharnis	Zuid Holland
Montfoort	Utrecht
Neder-Betuwe	Gelderland
Nederlek	Zuid-Holland
Nieuwegein	Utrecht
Nijefurd	Friesland
Nijmegen	Gelderland
Oldenzaal	Overijssel

Olst-Wijhe	Overijssel
Ommen	Overijssel
Oosterhout	Noord-Brabant
Oostflakkee	Zuid-Holland
Ooststellingwerf	Friesland
Opsterland	Friesland
Oud-Beijerland	Zuid-Holland
Putten	Gelderland
Reimerswaard	Zeeland
Renkum	Gelderland
Renswoude	Utrecht
Rijswijk	Zuid-Holland
Roermond	Limburg
Roosendaal	Noord-Brabant
Schermer	Noord-Holland
Schouwen-Duivenland	Zeeland
Sint-Oedenrode	Noord-Brabant
Skarsterlan	Friesland
Slochteren	Groningen
Sluis	Zeeland
Smallingerland	Friesland
Someren	Noord-Brabant
Stadskanaal	Groningen
Staphorst	Overijssel
Steenbergen	Noord-Brabant
Strijen	Zuid Holland
Tilburg	Noord-Brabant
Twenterand	Overijssel
Tytsjerksteradiel	Friesland
Uitgeest	Noord-Holland
Uithoorn	Noord-Holland
Veenendaal	Utrecht
Veldhoven	Noord-Brabant
Velsen	Noord-Holland
Venlo	Limburg
Venray	Limburg
Vlagtwedde	Groningen
Vlist	Zuid Holland
Voorst	Gelderland
Vught	Noord-Brabant
Wageningen	Gelderland
Weert	Limburg
Werkendam	Noord-Brabant

West Maas en Waal	Gelderland
Westerveld	Drenthe
Westervoort	Gelderland
Westland	Zuid-Holland
Weststellingwerf	Friesland
Wierden	Overijssel
Winschoten	Groningen
Winsum	Groningen
Woensdrecht	Noord-Brabant
Wunseradiel	Friesland
Wymbritseradiel	Friesland
Zeist	Utrecht
Zevenaar	Gelderland
Zoeterwoude	Zuid-Holland
Zutphen	Gelderland
Zwartewaterland	Overijssel
Zwolle	Overijssel
<i>Onbekend</i>	
<i>Onbekend</i>	

Bijlage 2 Vragenlijst

Enquête over het beleid van gemeentebestuurders als opdrachtgever bij ruimtelijke opgaven

Deze enquête is gericht aan de wethouders van alle 458 gemeenten in Nederland die verantwoordelijk zijn voor het beleid op het gebied van architectuur, stedenbouw, landschapsarchitectuur en openbare ruimte.

Wij stellen het zeer op prijs dat u in deze drukke tijd de moeite neemt om deze vragenlijst in te vullen.
Het invullen duurt ongeveer 20 minuten.

ARCHITECTUUR

LOKAAL

Federatie Welstand

Toelichting

Waarom deze enquête?

Na de derde architectuurnota 'Ontwerpen aan Nederland' (2001-2004) publiceerde het Rijk afgelopen jaar het Actieprogramma Ruimte en Cultuur (ARC), een uitwerking van de Nota Ruimte. Het ARC is ondertekend door zeven departementen: OCW, VROM, LNV, V&W, EZ, BuZa en Defensie. Zij beschrijven in het ARC hun voornemens op het gebied van architectuur en ruimtelijke ordening. Bij de uitvoering is er het dilemma dat het rijk veelal niet rechtstreeks betrokken is bij wat er wordt gebouwd en aangelegd – een dilemma, dat zo oud is als het Nederlandse architectuurbeleid zelf. Het beleid van het huidige kabinet heeft dan ook als motto: 'decentraal wat kan, centraal wat moet'.

Via deze enquête wil Architectuur Lokaal nagaan hoe het gesteld is met het beleid in de 458 Nederlandse gemeenten. Welke kennis en ervaring is er de afgelopen raadsperiode opgebouwd? Welke thema's zouden meer aandacht verdienen?

De resultaten van alle enquêtes worden door TNS NIPO geanalyseerd en gebruikt om een algemeen beeld te geven van de situatie in de verschillende gemeenten. De rapportage verwijst dus niet naar specifieke gemeenten. Wel is het mogelijk dat Architectuur Lokaal naar aanleiding van de antwoorden contact met uw gemeente opneemt.

De resultaten zullen ook richtinggevend zijn bij de programmering van een landelijke manifestatie voor nieuwe wethouders, raadsleden, ambtenaren, ontwerpers en andere geïnteresseerden die Architectuur Lokaal in het najaar organiseert.

De analyse van de uitkomsten zal worden gepubliceerd in de kwartaalkrant van Architectuur Lokaal en op de website www.arch-lokaal.nl.

Kwaliteitsbeleid?

Onze vragen gaan over het kwaliteitsbeleid van gemeenten. We sluiten aan bij de kwaliteitsopvatting in het architectuurbeleid die is gericht op een evenwicht tussen de gebruikswaarde, de toekomstwaarde en de belevingswaarde.

Uitleg

De enquête wordt u overhandigd door de rayonarchitect van de provinciale welstandscommissie, aangesloten bij de Federatie Welstand. De medewerking van de rayonarchitecten maakt het mogelijk de enquête binnen korte tijd uit te voeren. De rayonarchitect komt de enquête uiterlijk 2 weken na overhandiging weer ophalen. Indien uw gemeente niet is aangesloten bij de Federatie Welstand ontvangt u de enquête rechtstreeks. U kunt de ingevulde enquête dan vóór 28 februari a.s. retourneren in de bijgesloten enveloppe.

De vragenlijst dient te worden beantwoord door de bestuurder die nauw betrokken is bij alle facetten van het kwaliteitsbeleid. Wij denken dat dit in de meeste gevallen de wethouder ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, grondbeleid en/of stadsontwikkeling zal zijn.

Mocht iemand anders beter op de hoogte zijn, dan kan deze persoon natuurlijk ook de enquête invullen.

Door het invullen van de enquête maakt de wethouder als het ware een 'politiek testament' op van de afgelopen periode.

Informatie

Heeft u nog vragen over deze enquête of heeft u behoefte aan meer informatie over Architectuur Lokaal, dan kunt u uiteraard contact opnemen.

Architectuur Lokaal
Tussen de Bogen 18
1013 JB Amsterdam

T: 020 5304000

F: 020 5304004

E: janneke.vanderpoel@arch-lokaal.nl

W: www.arch-lokaal.nl

Beleid

1. Op welke manier maakt architectuurbeleid deel uit van het ruimtelijk beleid van uw gemeente?

- vastgelegd in een architectuurnota
- vastgelegd in een cultuurnota
- anders, namelijk

2. Onder welke portefeuille(s) valt het architectuurbeleid? (meer antwoorden mogelijk)

- Cultuur
- Ruimtelijke Ordening
- Economische Zaken
- anders, namelijk

3. Hoe creëert u draagvlak voor uw architectuurbeleid?

- via gemeenteraad
- via college van B&W
- via organisaties van belanghebbenden
- anders, namelijk

4. Op welke wijze waarborgt uw gemeente architectonische en stedenbouwkundige kwaliteit? (meer antwoorden mogelijk)

- via een stedenbouwkundig plan
- via stedenbouwkundige randvoorwaarden
- via een ontwerp voor de openbare ruimte
- via integrale afstemming met andere beleidsterreinen
- via beheerplannen
- via welstandstoezicht
- via een kwaliteitsteam en/of supervisor
- via architectenkeuze
- anders, namelijk

5. Hoe vaak wordt er in de gemeenteraad gediscussieerd over de kwaliteit van architectuur, stedenbouw, landschapsarchitectuur en openbare ruimte?

.. maal per jaar

6. Wie zet de kwaliteitsdiscussie meestal op de agenda?

(1 antwoord mogelijk)

- 0 inwoners of maatschappelijke organisaties
- 0 gemeenteraad
- 0 B & W
- 0 ambtelijk apparaat
- 0 anders, namelijk

7. Is de besluitvorming met betrekking tot architectuurbeleid veranderd sinds de invoering van het dualisme?

- 0 ja
- 0 nee
- 0 weet niet / geen mening

8. Waar had de discussie over kwaliteitsbeleid in uw gemeente de afgelopen periode voornamelijk betrekking op? (meerdere antwoorden mogelijk)

1.	woningbouw	0
2.	openbare ruimte	0
3.	welstandsbeleid	0
4.	centrumvernieuwing	0
5.	bedrijventerreinen	0
6.	scholenbouw	0
7.	woonzorggebouwen	0
8.	monumenten	0
9.	kassen/tuinbouw	0
10.	maneges en paardenfokkerijen	0
11.	voormalige landbouwgronden	0
12.	uitbreidingswijken	0
13.	buitengebied	0
14.	natuurontwikkeling	0
15.	water	0
16.	bovenlokale/regionale opgave	0
17.	naoorlogse wijken	0
18.	verdichting	0
19.	stationsgebieden	0
20.	winkelcentra	0
21.	sloop	0
22.	recreatieve voorzieningen	0
23.	groen in de stad	0
24.	cultureel erfgoed	0
25.	duurzaamheid	0
26.	geld	0
27.	ruimtelijke samenhang	0
28.	functiemenging	0
29.	bereikbaarheid	0
30.	voorzieningen	0
31.	infrastructuur	0
32.	anders, namelijk	0

9. Evalueert u de projecten binnen uw gemeente?

- ja
- nee (ga naar vraag 11)

10. Welke aspecten evalueert u?

- de rol van de gemeente als opdrachtgever
- financiële aspecten
- planning
- oorspronkelijk ontwerp versus resultaat
- aanbestedingsprocedure
- communicatie intern
- communicatie extern
- samenwerking met ontwerpers
- samenwerking met andere partners
- proces
- anders, namelijk

11. Vanuit welke beleidsterreinen vraagt u een inbreng in het kwaliteitsbeleid?

(meer antwoorden mogelijk)

- ruimtelijke ordening
- grondbeleid
- welstandstoezicht
- infrastructuur
- wijkontwikkeling
- cultuurbeleid
- sociaal beleid
- economisch beleid
- veiligheid
- integratiebeleid
- milieubeleid
- anders, namelijk

12. Op welk beleidsterrein had u - in relatie tot ruimtelijk kwaliteitsbeleid - in uw bestuursperiode graag meer inbreng willen hebben? (meer antwoorden mogelijk)

- ruimtelijke ordeningsbeleid
- grondbeleid
- welstandsbeleid
- infrastructuur
- wijkontwikkeling
- cultuurbeleid
- sociaal beleid
- economisch beleid
- veiligheid
- integratiebeleid
- milieubeleid
- anders, namelijk

13. Op welke manier kunnen inwoners en andere belangstellenden zich informeren over gemeentelijk architectuurbeleid? (meer antwoorden mogelijk)

- 0 brochures over het beleid of over specifieke projecten
- 0 discussiebijeenkomsten en informatieavonden
- 0 gemeentelijk informatiecentrum met exposities
- 0 website van de gemeente
- 0 lokaal architectuurcentrum
- 0 excursies, architectuurwandelingen
- 0 anders, namelijk

14. 'Decentraal wat kan, centraal wat moet'. Herkent u zich in dit motto van de Rijksoverheid?

- 0 ja, omdat
- 0 nee, omdat

15. Zijn er onderwerpen met betrekking tot het ruimtelijke kwaliteitsbeleid waarvoor u meer aandacht wilt vragen bij de rijksoverheid?

16. Zijn er onderwerpen met betrekking tot het ruimtelijke kwaliteitsbeleid waarvoor u meer aandacht wilt vragen bij de provinciale overheid?

17. Is uw rol als opdrachtgever bij ruimtelijke opgaven in de afgelopen vier jaar veranderd?

- 0 nee
- 0 ja, nl.

Instrumenten

18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit?

A.	een bestemmingsplan	0 nee
0 ja
	indien ja, was het effect:	0 negatief
0 neutraal
0 positief
B.	een beeldkwaliteitplan	0 nee
0 ja
	indien ja, was het effect:	0 negatief
0 neutraal
0 positief
C.	architectenkeuze	0 nee
0 ja
	indien ja, was het effect:	0 negatief
0 neutraal
0 positief
D.	een supervisor	0 nee
0 ja
	indien ja, was het effect:	0 negatief
0 neutraal
0 positief
E.	een stadsarchitect	0 nee
0 ja
	indien ja, was het effect:	0 negatief
0 neutraal
0 positief
F.	een stadsstedenbouwer	0 nee
0 ja
	indien ja, was het effect:	0 negatief
0 neutraal
0 positief

- G.** een landschapsonwikkelingsplan
 0 nee
 0 ja
 indien ja, was het effect:
 0 negatief
 0 neutraal
 0 positief
- H.** gronduitgifte
 0 nee
 0 ja
 indien ja, was het effect:
 0 negatief
 0 neutraal
 0 positief
- I.** extra aandacht besteden aan
 eigen opdrachtgeverschap
 0 nee
 0 ja
 indien ja, was het effect:
 0 negatief
 0 neutraal
 0 positief
- J.** het eisen stellen aan niet-
 gemeentelijke opdrachtgevers
 0 nee
 0 ja
 indien ja, was het effect:
 0 negatief
 0 neutraal
 0 positief
- K.** deelname in publiek-private samenwerking
 0 nee
 0 ja
 indien ja, was het effect:
 0 negatief
 0 neutraal
 0 positief
- L.** welstandsnota
 0 nee
 0 ja
 indien ja, was het effect:
 0 negatief
 0 neutraal
 0 positief
- M.** excursies en/of studiereizen
 0 nee
 0 ja
 indien ja, was het effect:
 0 negatief
 0 neutraal
 0 positief
- N.** organiseren van openbare discussiebijeenkomsten
 0 nee
 0 ja

- indien ja, was het effect: 0 negatief
0 neutraal
0 positief
- O.** cursus kwaliteitszorg voor betrokken ambtenaren 0 nee
0 ja
- indien ja, was het effect: 0 negatief
0 neutraal
0 positief
- P.** het ondersteunen van een lokaal architectuurcentrum 0 nee
0 ja
- indien ja, was het effect: 0 negatief
0 neutraal
0 positief
- Q.** digitale informatievoorziening (website/discussieforums) 0 nee
0 ja
- indien ja, was het effect: 0 negatief
0 neutraal
0 positief
- R.** gemeentelijke architectuurprijs 0 nee
0 ja
- indien ja, was het effect: 0 negatief
0 neutraal
0 positief
- S.** uitwisselen van ervaringen met andere gemeenten 0 nee
0 ja
- indien ja, was het effect: 0 negatief
0 neutraal
0 positief

19. Welke 3 van de bovengenoemde instrumenten (A tot en met S) zijn volgens u het meest geschikt om kwaliteit op het gebied van architectuur, stedenbouw, openbare ruimte en landschap te bevorderen?

-
-
-

20. Ontbreken er volgens u nog instrumenten aan deze lijst? Zo ja, welke?

-
-
-

21. Waar zou u om uw rol als gemeentelijk opdrachtgever goed te kunnen vervullen méér van willen weten?

- architectuur, cultuur
- techniek
- het bouwproces
- juridische aspecten kostenbeheersing
- politieke besluitvorming
- anders, namelijk

Welstand

22. Op welk moment voert u in de meeste gevallen welstandsadvies overleg met de welstandscommissie? (1 antwoord mogelijk)

- in een vroeg stadium van planvorming bij projecten
- bij de beoordeling van een bouwaanvraag
- anders, namelijk

23. Vraagt u de welstandscommissie wel eens advies over andere zaken dan bouwvergunningen?

- nee
- ja, namelijk

24. Zijn er welstandsvrije gebieden in uw gemeente?

- ja
- nee

25. Doet de welstandsnota van uw gemeente ook uitspraken over toekomstige of gewenste ontwikkelingsrichtingen? (m.a.w. is de nota behalve een middel tot behoud van kwaliteit ook een middel om kwaliteit te ontwikkelen?)

- ja
- nee
- weet niet / geen mening

26. Is de welstandsnota geëvalueerd?

- ja
- nee

27. Heeft u behoefte aan ingrijpende beleidswijzigingen met betrekking tot welstandstoezicht?

- ja, namelijk
- nee

28. Het nieuwe welstandsbeleid leidt tot

grotere transparantie voor de burger
ja / nee / geen mening

grotere transparantie voor bestuur
ja / nee / geen mening

grotere transparantie voor de architect/ontwerper
ja / nee / geen mening

kwalitatief betere bouwaanvragen
ja / nee / geen mening

kwantitatief minder beoordelingen per ontwerp
ja / nee / geen mening

minder rompslomp bij kleine bouwplannen
ja / nee / geen mening

29. Heeft het nieuwe welstandsbeleid gevolgen gehad voor de discussie in de gemeenteraad over ruimtelijke kwaliteit?

- gemeenteraad is kritischer geworden
- draagvlak in de gemeenteraad is vergroot
- nee
- weet niet/geen mening

Selectie van ontwikkelaars en ontwerpers

30. Vindt u dat de rolverdeling tussen de gemeente en projectontwikkelaars in de afgelopen 4 jaar is veranderd?

- nee
- ja, namelijk

31. Voert de gemeente in principe zelf de regie bij planontwikkeling?

- ja, en dat willen we zo houden
- ja, maar dat willen we in de toekomst meer delegeren of uitbesteden
- nee, we geven de voorkeur aan publiek private samenwerkingen
- nee, we delegeren het opdrachtgeverschap meestal aan marktpartijen
- nee, we delegeren het opdrachtgeverschap meestal aan externe adviseurs
- nee, anders nl.

32. Welke onderdelen van de procedures houdt u bij voorkeur in eigen hand?

- vaststellen te volgen procedure
- opstellen selectiecriteria voor ontwikkelaars
- opstellen selectiecriteria voor ontwerpers
- opstellen stedenbouwkundige uitgangspunten
- opstellen programma van eisen
- juridische aspecten
- kostenbewaking
- anders, nl.

33. Met welke aanbestedingsvorm heeft u ervaring? Is die ervaring over het algemeen goed of slecht?

☐ openbare aanbesteding (EU richtlijn)	goed / slecht
☐ aanbesteding met voorafgaande selectie (EU richtlijn)	goed / slecht
☐ onderhandelingsprocedure (EU richtlijn)	goed / slecht
☐ turnkey aanbesteding	goed / slecht
☐ design and construct aanbesteding	goed / slecht
☐ anders, nl.	goed / slecht
☐ weet niet/geen mening	

34. Hoe ervaart u de Europese aanbestedingsregels?

- goed werkbaar, we hebben er geen problemen mee
- moeilijk te zeggen, we hebben er niet genoeg inzicht in
- belemmerend voor vrije keuze van ontwikkelaars en ontwerpers
- anders, nl.

35. Is er in uw gemeente meer behoefte aan kennis en informatie over de Europese aanbestedingsregels?

- nee
- ja, met betrekking tot

36. Heeft u ervaring met ontwikkelingscompetities in de laatste vier jaar?

- ja, goede ervaringen
- ja, goede en slechte ervaringen
- ja, slechte ervaringen
- wel goede ervaringen met het selectieproces, maar er kwamen achteraf problemen bij de ontwikkelingsovereenkomst
- nee, geen ervaring

37. Kent u de voorbeeldmodellen Kompas bij Ontwikkelingscompetities?

- nee
- wel van gehoord, nooit gebruikt
- ja, goede ervaringen mee
- ja, slechte ervaringen mee

38. Hoe selecteert u ontwikkelaars?

- op kwaliteit; we stellen zelf de prijs vast
- op prijs én kwaliteit
- op prijs
- anders, nl.

39. Werkt u met supervisors, met een stadsarchitect of een stadsbouwmeester?

- ja, met supervisors op specifieke plangebieden
- ja, met stadsarchitect
- ja, met stadsbouwmeester (in de plaats van een welstandscommissie)
- nee
- nee, maar ik zou wel willen met supervisors willen werken
- nee, maar ik zou wel een stadsarchitect willen
- nee, maar ik zou de welstandscommissie wel door een stadsbouwmeester willen vervangen

40. Hoe selecteert de gemeente ontwerpers? (meer antwoorden mogelijk)

- via architectenlijstjes
- we werken veel met vaste architecten
- via prijsvragen
- via meervoudige opdrachten
- via visiepresentaties
- dat laten we over aan een supervisor/stadsbouwmeester/stadsarchitect
- dat laten we over aan de marktpartijen
- we laten ons extern adviseren
- anders, nl.

41. Wat weegt het zwaarste bij de keuze voor een ontwerpbureau?

- ervaring
- omzet
- ontwerp kwaliteit

0 omvang bureau
0 anders, nl.

42. Wie beoordeelt in het algemeen de kwaliteit van de ingediende ontwerpen?

0 bestuurders
0 raadsleden
0 ambtenaren
0 externe deskundigen/adviseurs
0 betrokkenen (bewoners, belangengroepen)
0 anderen, nl.

43. Kent u de voorbeeldmodellen Kompas bij Prijsvragen en Meervoudige Opdrachten?

0 nee
0 wel van gehoord, nooit gebruikt
0 ja, goede ervaringen mee
0 ja, slechte ervaringen mee

44. Kent u het Steunpunt Ontwerpwedstrijden (website www.ontwerpwedstrijden.nl)?

0 nee
0 wel van gehoord, nooit contact mee gehad
0 ja, goede ervaringen mee
0 ja, slechte ervaringen mee

45. Heeft u behoefte aan voorbeelden of uitwisseling van kennis en ervaring met andere gemeenten of bestuurders?

0 nee
0 ja, over.....

Uw conclusies en aanbevelingen

46. Wat vond u het leukste onderdeel van uw portefeuille?

47. Wat zijn volgens u de belangrijkste opgaven voor de komende vier jaar m.b.t. ruimtelijke kwaliteit?

48. Heeft u aanbevelingen voor gemeentebestuurders in hun rol als opdrachtgever?

Tot slot

49. Kent u Architectuur Lokaal?

- ja
- nee (zie achterzijde enquête-mapje)

50. Mijn gemeente heeft behoefte aan:

- informatie over Architectuur Lokaal
- informatie over ontwerpwedstrijden en ontwikkelingscompetities

Indien u een of meer onderwerpen heeft aangekruist, wie kunnen dan wij bellen om nadere informatie te verschaffen?

- [naam]
- [telefoonnummer]

Heeft u verder nog opmerkingen?

Wilt u zo vriendelijk zijn om voor een goede afhandeling van deze vragenlijst hieronder uw gegevens aan te vullen:

sticker

telefoonnummer

e-mail

politieke partij

provincie

aantal inwoners gemeente

Hartelijk dank voor uw tijd en aandacht!

Bijlage 3 Tabellen

Politiek

Totaal ondervraagden	-----											
	PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend			
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%		
Vr. 10: 1. Op welke manier maakt architectuurbeleid deel uit van het ruimtelijk beleid van uw gemeente?												
Welstandsnota\welstand ---	82	57	6	33	28	54	24	83	18	50	6	75
Beeldkwaliteitsplan -----	33	23	5	28	10	19	6	21	8	22	4	50
Vastgelegd in een architectuurnota -----	16	11	1	6	10	19	-	-	4	11	1	13
Vastgelegd in een cultuurnota -----	10	7	1	6	4	8	1	3	3	8	1	13
Anders -----	26	18	5	28	10	19	7	24	4	11	-	-
Niet \ geen -----	8	6	2	11	4	8	-	-	2	6	-	-
Geen antwoord -----	5	3	2	11	1	2	1	3	1	3	-	-
Totaal antwoorden -----	180	126	22	122	67	129	39	134	40	111	12	150
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 20: 2. Onder welke portefeuille(s) valt het architectuurbeleid?												
Ruimtelijke Ordening -----	132	92	17	94	48	92	25	86	34	94	8	100
Cultuur -----	13	9	1	6	6	12	2	7	2	6	2	25
Economische Zaken -----	6	4	1	6	4	8	1	3	-	-	-	-
Anders -----	8	6	1	6	1	2	4	14	2	6	-	-
Niet \ geen -----	3	2	-	-	2	4	1	3	-	-	-	-
Geen antwoord -----	1	1	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-
Totaal antwoorden -----	163	114	20	111	61	117	33	114	39	108	10	125
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 30: 3. Hoe creëert u draagvlak voor uw architectuurbeleid?												
Via gemeenteraad -----	90	63	13	72	35	67	16	55	19	53	7	88
Via college van B&W -----	54	38	8	44	18	35	8	28	17	47	3	38
Via organisaties van belanghebbenden -----	39	27	7	39	15	29	5	17	11	31	1	13
Anders -----	15	10	3	17	5	10	1	3	5	14	1	13
Niet \ geen -----	6	4	-	-	4	8	1	3	1	3	-	-
Geen antwoord -----	10	7	2	11	2	4	4	14	1	3	1	13
Totaal antwoorden -----	214	150	33	183	79	152	35	121	54	150	13	163
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

	Politiek											
	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vr. 40: 4. Op welke wijze waarborgt uw gemeente architectonische en stedenbouwkundige kwaliteit?												
Via een stedenbouwkundig plan	91	64	14	78	30	58	14	48	26	72	7	88
Via stedenbouwkundige randvoorwaarden	108	76	16	89	41	79	21	72	24	67	6	75
Via een ontwerp voor de openbare ruimte	54	38	10	56	18	35	13	45	10	28	3	38
Via integrale afstemming met andere beleidsterreinen	35	24	7	39	15	29	3	10	6	17	4	50
Via beheerplannen	11	8	2	11	4	8	3	10	1	3	1	13
Via welstandstoezicht	134	94	16	89	52	100	27	93	31	86	8	100
Via een kwaliteitsteam en/of supervisor	45	31	9	50	12	23	10	34	10	28	4	50
Via architectenkeuze	42	29	9	50	12	23	9	31	9	25	3	38
Beeldkwaliteitsplan	9	6	-	-	4	8	2	7	3	8	-	-
Anders	3	2	2	11	1	2	-	-	-	-	-	-
Niet \ geen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Geen antwoord	1	1	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal antwoorden	533	373	86	478	189	363	102	352	120	333	36	450
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 50: 5. Hoe vaak wordt er in de gemeenteraad gediscussieerd over de kwaliteit van architectuur, stedenbouw, landschapsarchitectuur en openbare ruimte?												
0 maal per jaar	5	3	-	-	1	2	4	14	-	-	-	-
1 maal per jaar	38	27	3	17	14	27	7	24	13	36	1	13
2 maal per jaar	26	18	4	22	8	15	5	17	7	19	2	25
3 maal per jaar	17	12	2	11	5	10	1	3	7	19	2	25
4 maal per jaar	15	10	2	11	7	13	2	7	4	11	-	-
5 maal per jaar	5	3	-	-	3	6	1	3	-	-	1	13
6 maal per jaar	9	6	1	6	4	8	2	7	2	6	-	-
7 maal per jaar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8 maal per jaar	2	1	-	-	1	2	1	3	-	-	-	-
9 maal per jaar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 maal per jaar	9	6	3	17	3	6	2	7	-	-	1	13
11 maal per jaar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 maal per jaar	1	1	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-
Geen antwoord	16	11	3	17	6	12	3	10	3	8	1	13
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Gemiddelde	3,1		4,1		3,3		3,3		2,3		3,7	

Vr. 60: 6. Wie zet de kwaliteitsdiscussie meestal op de agenda?												
Inwoners of maatschappelijke organisaties	5	3	-	-	4	8	1	3	-	-	-	-
Gemeenteraad	12	8	2	11	7	13	2	7	1	3	-	-
B & W	90	63	14	78	26	50	18	62	25	69	7	88
Ambtelijk apparaat	28	20	1	6	8	15	8	28	10	28	1	13
Anders	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Niet \ geen	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Geen antwoord	7	5	1	6	6	12	-	-	-	-	-	-
Totaal antwoorden	144	101	18	100	53	102	29	100	36	100	8	100
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

	Politiek											
	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vr. 70: 7. Is de besluitvorming met betrekking tot architectuurbeleid veranderd sinds de invoering van het dualisme?												
Ja -----	20	14	1	6	8	15	5	17	4	11	2	25
Nee -----	98	69	13	72	34	65	20	69	28	78	3	38
Weet niet \ geen mening -----	21	15	4	22	7	13	3	10	4	11	3	38
Geen antwoord -----	4	3	-	-	3	6	1	3	-	-	-	-
Totaal ondervraagden -	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 80: 8. Waar had de discussie over kwaliteitsbeleid in uw gemeente de afgelopen periode voornamelijk betrekking op?												
Woningbouw -----	110	77	15	83	36	69	22	76	32	89	5	63
Openbare ruimte -----	72	50	12	67	23	44	14	48	18	50	5	63
Welstandsbeleid -----	113	79	13	72	42	81	22	76	29	81	7	88
Centrumvernieuwing ---	76	53	12	67	28	54	15	52	17	47	4	50
Bedrijventerreinen ---	60	42	8	44	21	40	12	41	14	39	5	63
Scholenbouw -----	37	26	6	33	9	17	9	31	11	31	2	25
Woonzorggebouwen ----	34	24	6	33	14	27	5	17	7	19	2	25
Monumenten -----	64	45	12	67	23	44	14	48	12	33	3	38
Kassen\tuinbouw -----	17	12	2	11	7	13	5	17	3	8	-	-
Maneges en paardenfokkerijen ----	10	7	-	-	7	13	2	7	1	3	-	-
Voormalige landbouwgronden ----	16	11	2	11	8	15	3	10	3	8	-	-
Uitbreidingswijken ---	67	47	12	67	27	52	11	38	12	33	5	63
Buitengebied -----	59	41	7	39	23	44	11	38	17	47	1	13
Natuurontwikkeling ---	34	24	5	28	14	27	8	28	7	19	-	-
Water -----	26	18	5	28	10	19	6	21	4	11	1	13
Bovenlokale\regionale opgave -----	27	19	6	33	11	21	8	28	2	6	-	-
Naoorlogse wijken ----	28	20	4	22	11	21	6	21	4	11	3	38
Verdichting -----	34	24	6	33	12	23	10	34	5	14	1	13
Stationsgebieden ----	27	19	5	28	10	19	8	28	3	8	1	13
Winkelcentra -----	39	27	7	39	18	35	8	28	6	17	-	-
Sloop -----	25	17	6	33	10	19	5	17	4	11	-	-
Recreatieve voorzieningen -----	17	12	3	17	5	10	5	17	3	8	1	13
Groen in de stad ----	26	18	4	22	6	12	9	31	5	14	2	25
Cultureel erfgoed ----	45	31	10	56	19	37	8	28	7	19	1	13
Duurzaamheid -----	18	13	2	11	8	15	4	14	4	11	-	-
Geld -----	17	12	3	17	7	13	4	14	3	8	-	-
Ruimtelijke samenhang	46	32	9	50	13	25	9	31	10	28	5	63
Functiemenging -----	20	14	5	28	9	17	3	10	2	6	1	13
Bereikbaarheid -----	22	15	4	22	11	21	2	7	4	11	1	13
Voorzieningen -----	23	16	6	33	9	17	1	3	5	14	2	25
Infrastructuur -----	32	22	6	33	9	17	7	24	9	25	1	13
Anders -----	4	3	-	-	2	4	2	7	-	-	-	-
Niet \ geen -----	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Geen antwoord -----	3	2	-	-	3	6	-	-	-	-	-	-
Totaal antwoorden ----	1249	873	203	1128	466	896	258	890	263	731	59	738
Totaal ondervraagden -	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 90: 9. Evalueert u de projecten binnen uw gemeente?												
Ja -----	78	55	12	67	23	44	19	66	19	53	5	63
Nee -----	63	44	6	33	27	52	10	34	17	47	3	38
Geen antwoord -----	2	1	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden -	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Politiek

Totaal onder- dervraagden	-----											
	PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend			
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%		
Gesteld aan : Vr. 90 Ja												
Vr. 100: 10. Welke aspecten evalueert u?												

De rol van de gemeente als opdrachtgever -----	35	45	8	67	8	35	10	53	7	37	2	40
Financiële aspecten -----	43	55	10	83	12	52	9	47	10	53	2	40
Planning -----	35	45	11	92	10	43	6	32	6	32	2	40
Oorspronkelijk ontwerp versus resultaat -----	30	38	5	42	7	30	7	37	8	42	3	60
Aanbestedingsprocedure ---	17	22	2	17	7	30	2	11	5	26	1	20
Communicatie intern -----	21	27	3	25	6	26	4	21	6	32	2	40
Communicatie extern -----	29	37	5	42	10	43	6	32	6	32	2	40
Samenwerking met ontwerpers -----	23	29	4	33	7	30	7	37	4	21	1	20
Samenwerking met andere partners -----	21	27	4	33	5	22	7	37	4	21	1	20
Proces -----	40	51	7	58	13	57	7	37	10	53	3	60
Welstandsnota\welstandscmissie\welstandsbeleid	4	5	-	-	2	9	2	11	-	-	-	-
Anders -----	3	4	-	-	3	13	-	-	-	-	-	-
Niet \ geen -----	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Geen antwoord -----	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Totaal antwoorden -----	302	387	59	492	90	391	67	353	66	347	20	400
Totaal ondervraagden ----	78	100	12	100	23	100	19	100	19	100	5	100

Vr. 110: 11. Vanuit welke beleidsterreinen vraagt u een inbreng in het kwaliteitsbeleid?

Ruimtelijke ordening ----	134	94	17	94	47	90	27	93	35	97	8	100
Grondbeleid -----	32	22	5	28	12	23	6	21	7	19	2	25
Welstandstoezicht -----	124	87	15	83	45	87	25	86	32	89	7	88
Infrastructuur -----	53	37	5	28	16	31	13	45	15	42	4	50
Wijkontwikkeling -----	44	31	9	50	18	35	9	31	6	17	2	25
Cultuurbeleid -----	33	23	4	22	15	29	6	21	6	17	2	25
Sociaal beleid -----	30	21	5	28	15	29	3	10	7	19	-	-
Economisch beleid -----	30	21	7	39	12	23	6	21	5	14	-	-
Veiligheid -----	35	24	2	11	13	25	6	21	10	28	4	50
Integratiebeleid -----	5	3	-	-	2	4	2	7	1	3	-	-
Milieubeleid -----	43	30	6	33	13	25	10	34	12	33	2	25
Landschap\groen\buitengebied -----	4	3	-	-	2	4	-	-	1	3	1	13
Anders -----	2	1	-	-	-	-	1	3	-	-	1	13
Niet \ geen -----	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Geen antwoord -----	5	3	-	-	3	6	1	3	1	3	-	-
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Totaal antwoorden -----	575	402	75	417	214	412	115	397	138	383	33	413
Totaal ondervraagden ----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Politiek

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
	Vr. 120: 12. Op welk beleidsterrein had u - in relatie tot ruimtelijk kwaliteitsbeleid - in uw bestuursperiode graag meer inbreng willen hebben? -----											
Ruimtelijke ordeningsbeleid -----	33	23	3	17	13	25	7	24	8	22	2	25
Grondbeleid -----	19	13	2	11	8	15	2	7	3	8	4	50
Welstandsbeleid -----	30	21	4	22	13	25	6	21	6	17	1	13
Infrastructuur -----	14	10	2	11	7	13	3	10	2	6	-	-
Wijkontwikkeling -----	23	16	5	28	7	13	5	17	5	14	1	13
Cultuurbeleid -----	18	13	3	17	8	15	3	10	4	11	-	-
Sociaal beleid -----	11	8	3	17	4	8	2	7	1	3	1	13
Economisch beleid -----	27	19	3	17	12	23	6	21	4	11	2	25
Veiligheid -----	9	6	3	17	2	4	3	10	1	3	-	-
Integratiebeleid -----	1	1	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-
Milieubeleid -----	11	8	1	6	6	12	2	7	2	6	-	-
Anders -----	4	3	-	-	2	4	-	-	2	6	-	-
Geen -----	6	4	-	-	2	4	3	10	-	-	1	13
Geen antwoord -----	31	22	2	11	12	23	7	24	9	25	1	13
Totaal antwoorden -----	237	166	31	172	96	185	50	172	47	131	13	163
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 130: 13. Op welke manier kunnen inwoners en andere belangstellenden zich informeren over gemeentelijk architectuurbeleid? -----												
Brochures over het beleid of over specifieke projecten -----	73	51	13	72	24	46	13	45	19	53	4	50
Discussiebijeenkomsten en informatieavonden -----	81	57	14	78	28	54	15	52	19	53	5	63
Gemeentelijk informatiecentrum met exposities ---	27	19	8	44	9	17	4	14	6	17	-	-
Website van de gemeente --	92	64	9	50	32	62	21	72	23	64	7	88
Lokaal architectuurcentrum	9	6	1	6	6	12	1	3	-	-	1	13
Excursies, architectuurwandelingen --	10	7	1	6	5	10	2	7	1	3	1	13
Informatie frontoffice\medewerkers gemeente ----	2	1	-	-	1	2	1	3	-	-	-	-
Anders -----	12	8	3	17	2	4	1	3	4	11	2	25
Niet van toepassing -----	5	3	-	-	3	6	1	3	1	3	-	-
Geen antwoord -----	5	3	-	-	2	4	1	3	2	6	-	-
Totaal antwoorden -----	316	221	49	272	112	215	60	207	75	208	20	250
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 140: 14. 'Decentraal wat kan, centraal wat moet'. Herkent u zich in dit motto van de Rijksoverheid? -----												
Ja (noteer het open antwoord bij de volgende vraag) -----	107	75	12	67	43	83	23	79	24	67	5	63
Nee (noteer het open antwoord bij de volgende vraag) -----	28	20	6	33	8	15	5	17	8	22	1	13
Geen antwoord -----	9	6	-	-	1	2	1	3	5	14	2	25
Totaal antwoorden -----	144	101	18	100	52	100	29	100	37	103	8	100
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

	Politiek											
	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Gesteld aan : Vr. 140 Ja												
Vr. 142: 14. Ja, omdat...												
Nota ruimte -----	3	3	1	8	-	-	1	4	1	4	-	-
Dichter bij burger\invloed burger -----	16	15	1	8	9	21	1	4	4	17	1	20
Lokale verantwoordelijkheid -----	18	17	4	33	8	19	1	4	4	17	1	20
Maatwerk\betere afstemming vraag & aanbod\effectief -----	16	15	2	17	8	19	2	9	3	13	1	20
Gemeente weet wat beste is Logisch\ ligt voor de hand\ normaal -----	11	10	1	8	6	14	2	9	2	8	-	-
Anders -----	5	5	-	-	1	2	3	13	1	4	-	-
Geen antwoord -----	17	16	1	8	8	19	5	22	2	8	1	20
Totaal antwoorden -----	33	31	3	25	11	26	9	39	9	38	1	20
Totaal ondervraagden -----	119	111	13	108	51	119	24	104	26	108	5	100
Totaal ondervraagden -----	107	100	12	100	43	100	23	100	24	100	5	100
Gesteld aan : Vr. 140 Nee												
Vr. 144: 14. Nee, omdat...												
Ontvangst minder middelen\kost gemeente meer geld -----	7	25	2	33	1	13	2	40	2	25	-	-
Regels vanuit centrale overheid blijven -----	11	39	-	-	4	50	2	40	4	50	1	100
Anders -----	12	43	4	67	3	38	2	40	3	38	-	-
Geen antwoord -----	1	4	-	-	-	-	-	-	1	13	-	-
Totaal antwoorden -----	31	111	6	100	8	100	6	120	10	125	1	100
Totaal ondervraagden -----	28	100	6	100	8	100	5	100	8	100	1	100
Vr. 150: 15. Zijn er onderwerpen met betrekking tot het ruimtelijke kwaliteitsbeleid waarvoor u meer aandacht wilt vragen bij de rijksoverheid?												
Meer bevoegdheden voor de gemeente\ meer decentralisatie -----	2	1	1	6	1	2	-	-	-	-	-	-
Herinrichting agrarisch gebied\ buitengebied -----	8	6	-	-	4	8	1	3	2	6	1	13
Minder regelgeving -----	9	6	-	-	4	8	4	14	-	-	1	13
Anders -----	32	22	4	22	13	25	6	21	5	14	4	50
Nee -----	12	8	1	6	4	8	3	10	4	11	-	-
Geen antwoord -----	84	59	13	72	27	52	16	55	25	69	3	38
Totaal antwoorden -----	147	103	19	106	53	102	30	103	36	100	9	113
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Politiek

Totaal onder- vraagden	-----											
	PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend			
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%		
Vr. 160: 16. Zijn er onderwerpen met betrekking tot het ruimtelijke kwaliteitsbeleid waarvoor u meer aandacht wilt vragen bij de provinciale overheid?												

Meer bevoegdheden voor de gemeente\ meer decentralisatie -----	8	6	1	6	4	8	-	-	1	3	2	25
Herinrichting agrarisch gebied\ buitengebied -----	9	6	1	6	4	8	2	7	1	3	1	13
Minder regelgeving -----	8	6	-	-	5	10	3	10	-	-	-	-
Anders -----	24	17	5	28	8	15	5	17	5	14	1	13
Nee -----	11	8	1	6	5	10	1	3	4	11	-	-
Geen antwoord -----	86	60	11	61	27	52	19	66	25	69	4	50

Totaal antwoorden -----	146	102	19	106	53	102	30	103	36	100	8	100
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 170: 17. Is uw rol als opdrachtgever bij ruimtelijke opgaven in de afgelopen vier jaar veranderd?

Meer als regisseur\ bestuurder, in plaats van uitvoerend -----	11	8	2	11	4	8	2	7	2	6	1	13
Er is meer aandacht voor -	6	4	2	11	1	2	1	3	1	3	1	13
Meer aandacht voor kwaliteit -----	9	6	1	6	5	10	-	-	2	6	1	13
Meer overleg met andere partijen -----	10	7	3	17	6	12	-	-	1	3	-	-
Ja, anders -----	19	13	6	33	6	12	2	7	4	11	1	13
Nee -----	94	66	8	44	34	65	22	76	25	69	5	63
Geen antwoord -----	7	5	2	11	1	2	2	7	1	3	1	13

Totaal antwoorden -----	156	109	24	133	57	110	29	100	36	100	10	125
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 180_1: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? A. een bestemmingsplan

Nee -----	10	7	1	6	5	10	1	3	2	6	1	13
Ja -----	131	92	17	94	47	90	27	93	33	92	7	88
Geen antwoord -----	2	1	-	-	-	-	1	3	1	3	-	-

Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_1 Ja

Vr. 185_1: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? A. een bestemmingsplan Was het effect:

-1 Negatief -----	2	2	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-
0 Neutraal -----	31	24	6	35	10	21	5	19	10	30	-	-
1 Positief -----	98	75	11	65	35	74	22	81	23	70	7	100
Geen antwoord -----	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Totaal ondervraagden -----	131	100	17	100	47	100	27	100	33	100	7	100
Gemiddelde -----	0,7		0,6		0,7		0,8		0,7		1,0	

Politiek

Totaal ondervraagden	Politiek													
	abs		%		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vr. 180_2: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? B. een beeldkwaliteitplan														
Nee	9	6	-	-	3	6	1	3	5	14	-	-	-	-
Ja	134	94	18	100	49	94	28	97	31	86	8	100	-	-
Geen antwoord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100	-	-

Gesteld aan : Vr. 180_2 Ja

Vr. 185_2: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? B. een beeldkwaliteitplan Was het effect:														
-1 Negatief	2	1	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-
0 Neutraal	11	8	1	6	5	10	3	11	2	6	-	-	-	-
1 Positief	120	90	17	94	42	86	25	89	28	90	8	100	-	-
Geen antwoord	1	1	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	134	100	18	100	49	100	28	100	31	100	8	100	-	-
Gemiddelde	0,9		0,9		0,8		0,9		0,9		1,0		-	-

Vr. 180_3: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? C. architectenkeuze														
Nee	63	44	3	17	28	54	14	48	13	36	5	63	-	-
Ja	74	52	15	83	23	44	13	45	20	56	3	38	-	-
Geen antwoord	6	4	-	-	1	2	2	7	3	8	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100	-	-

Gesteld aan : Vr. 180_3 Ja

Vr. 185_3: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? C. architectenkeuze Was het effect:														
-1 Negatief	1	1	-	-	-	-	-	-	1	5	-	-	-	-
0 Neutraal	11	15	1	7	4	17	3	23	3	15	-	-	-	-
1 Positief	61	82	14	93	19	83	9	69	16	80	3	100	-	-
Geen antwoord	1	1	-	-	-	-	-	1	8	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	74	100	15	100	23	100	13	100	20	100	3	100	-	-
Gemiddelde	0,8		0,9		0,8		0,8		0,8		1,0		-	-

Vr. 180_4: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? D. een supervisor														
Nee	87	61	11	61	29	56	17	59	27	75	3	38	-	-
Ja	54	38	7	39	22	42	12	41	8	22	5	63	-	-
Geen antwoord	2	1	-	-	1	2	-	-	1	3	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100	-	-

Architectuur lokaal

Politiek

Totaal onder- vraagden	Politiek											
	PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend			
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%		
Gesteld aan : Vr. 180_4 Ja												
Vr. 185_4: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? D. een supervisor Was het effect:												
-1 Negatief	2	4	-	-	2	9	-	-	-	-	-	
0 Neutraal	10	19	1	14	3	14	-	-	5	63	1	20
1 Positief	40	74	6	86	16	73	12	100	2	25	4	80
Geen antwoord	2	4	-	-	1	5	-	-	1	13	-	-
Totaal ondervraagden	54	100	7	100	22	100	12	100	8	100	5	100
Gemiddelde	0,7		0,9		0,7		1,0		0,3		0,8	

Vr. 180_5: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? E. een stadsarchitect												
Nee	134	94	17	94	48	92	26	90	35	97	8	100
Ja	5	3	1	6	3	6	1	3	-	-	-	-
Geen antwoord	4	3	-	-	1	2	2	7	1	3	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_5 Ja												
Vr. 185_5: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? E. een stadsarchitect Was het effect:												
-1 Negatief	1	20	-	-	1	33	-	-	-	-	-	-
0 Neutraal	1	20	-	-	1	33	-	-	-	-	-	-
1 Positief	3	60	1	100	1	33	1	100	-	-	-	-
Geen antwoord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	5	100	1	100	3	100	1	100	-	-	-	-
Gemiddelde	0,4		1,0		-		1,0		-		-	

Vr. 180_6: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? F. een stadsstedenbouwer												
Nee	113	79	14	78	42	81	20	69	30	83	7	88
Ja	27	19	4	22	9	17	8	28	5	14	1	13
Geen antwoord	3	2	-	-	1	2	1	3	1	3	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_6 Ja												
Vr. 185_6: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? F. een stadsstedenbouwer Was het effect:												
-1 Negatief	1	4	-	-	1	11	-	-	-	-	-	-
0 Neutraal	3	11	-	-	1	11	1	13	1	20	-	-
1 Positief	22	81	3	75	7	78	7	88	4	80	1	100
Geen antwoord	1	4	1	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	27	100	4	100	9	100	8	100	5	100	1	100
Gemiddelde	0,8		1,0		0,7		0,9		0,8		1,0	

Architectuur lokaal

Politiek

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
	Vr. 180_7: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? G. een landschapsontwikkelingsplan											
Nee	50	35	5	28	17	33	9	31	16	44	3	38
Ja	89	62	13	72	34	65	19	66	18	50	5	63
Geen antwoord	4	3	-	-	1	2	1	3	2	6	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_7 Ja

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
	Vr. 185_7: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? G. een landschapsontwikkelingsplan Was het effect:											
-1 Negatief	2	2	-	-	-	-	1	5	1	6	-	-
0 Neutraal	29	33	7	54	8	24	5	26	8	44	1	20
1 Positief	55	62	6	46	25	74	12	63	8	44	4	80
Geen antwoord	3	3	-	-	1	3	1	5	1	6	-	-
Totaal ondervraagden	89	100	13	100	34	100	19	100	18	100	5	100
Gemiddelde	0,6		0,5		0,8		0,6		0,4		0,8	

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
	Vr. 180_8: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? H. gronduitgifte											
Nee	61	43	6	33	22	42	12	41	17	47	4	50
Ja	76	53	12	67	28	54	15	52	17	47	4	50
Geen antwoord	6	4	-	-	2	4	2	7	2	6	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_8 Ja

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
	Vr. 185_8: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? H. gronduitgifte Was het effect:											
-1 Negatief	1	1	-	-	-	-	1	7	-	-	-	-
0 Neutraal	22	29	2	17	9	32	5	33	5	29	1	25
1 Positief	51	67	10	83	19	68	8	53	11	65	3	75
Geen antwoord	2	3	-	-	-	-	1	7	1	6	-	-
Totaal ondervraagden	76	100	12	100	28	100	15	100	17	100	4	100
Gemiddelde	0,7		0,8		0,7		0,5		0,7		0,8	

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
	Vr. 180_9: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? I. extra aandacht besteden aan eigen opdrachtgeverschap											
Nee	70	49	7	39	29	56	17	59	15	42	2	25
Ja	67	47	11	61	21	40	10	34	19	53	6	75
Geen antwoord	6	4	-	-	2	4	2	7	2	6	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Politiek

Totaal onder- dervraagden	-----										
	PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend		
abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%

Gesteld aan : Vr. 180_9 Ja

Vr. 185_9: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? I. extra aandacht besteden aan eigen opdrachtgeverschap Was het effect:

-1 Negatief -----	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	17
0 Neutraal -----	19	28	3	27	7	33	3	30	6	32	-
1 Positief -----	45	67	8	73	12	57	7	70	13	68	5
Geen antwoord -----	2	3	-	-	2	10	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden -----	67	100	11	100	21	100	10	100	19	100	6
Gemiddelde -----	0,7		0,7		0,6		0,7		0,7		0,7

Vr. 180_10: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? J. het eisen stellen aan niet-gemeentelijke opdrachtgevers

Nee -----	47	33	4	22	19	37	7	24	14	39	3	38
Ja -----	92	64	14	78	32	62	20	69	21	58	5	63
Geen antwoord -----	4	3	-	-	1	2	2	7	1	3	-	-
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_10 Ja

Vr. 185_10: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? J. het eisen stellen aan niet-gemeentelijke opdrachtgevers Was het effect:

-1 Negatief -----	2	2	-	-	1	3	-	-	-	-	1	20
0 Neutraal -----	17	18	4	29	4	13	5	25	4	19	-	-
1 Positief -----	71	77	10	71	26	81	15	75	16	76	4	80
Geen antwoord -----	2	2	-	-	1	3	-	-	1	5	-	-
Totaal ondervraagden -----	92	100	14	100	32	100	20	100	21	100	5	100
Gemiddelde -----	0,8		0,7		0,8		0,8		0,8		0,6	

Vr. 180_11: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? K. deelname in publiek-private samenwerking

Nee -----	64	45	7	39	20	38	14	48	20	56	3	38
Ja -----	75	52	11	61	31	60	13	45	15	42	5	63
Geen antwoord -----	4	3	-	-	1	2	2	7	1	3	-	-
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Architectuur lokaal

Politiek

Totaal ondervraagden	Politiek										
	PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend		
abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%

Gesteld aan : Vr. 180_11 Ja

Vr. 185_11: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? K. deelname in publiek-private samenwerking Was het effect:

-1 Negatief	2	3	1	9	1	3	-	-	-	-	-	-
0 Neutraal	19	25	2	18	9	29	1	8	5	33	2	40
1 Positief	53	71	8	73	20	65	12	92	10	67	3	60
Geen antwoord	1	1	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	75	100	11	100	31	100	13	100	15	100	5	100
Gemiddelde	0,7		0,6		0,6		0,9		0,7		0,6	

Vr. 180_12: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? L. welstandsnota

Nee	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Ja	140	98	18	100	51	98	29	100	34	94	8	100
Geen antwoord	2	1	-	-	-	-	-	-	2	6	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_12 Ja

Vr. 185_12: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? L. welstandsnota Was het effect:

-1 Negatief	2	1	-	-	1	2	1	3	-	-	-	-
0 Neutraal	42	30	4	22	14	27	6	21	15	44	3	38
1 Positief	95	68	14	78	35	69	22	76	19	56	5	63
Geen antwoord	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	140	100	18	100	51	100	29	100	34	100	8	100
Gemiddelde	0,7		0,8		0,7		0,7		0,6		0,6	

Vr. 180_13: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? M. excursies en/of studiereizen

Nee	83	58	7	39	29	56	20	69	21	58	6	75
Ja	55	38	11	61	21	40	7	24	14	39	2	25
Geen antwoord	5	3	-	-	2	4	2	7	1	3	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_13 Ja

Vr. 185_13: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? M. excursies en/of studiereizen Was het effect:

-1 Negatief	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0 Neutraal	10	18	-	-	4	19	1	14	5	36	-	-
1 Positief	45	82	11	100	17	81	6	86	9	64	2	100
Geen antwoord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	55	100	11	100	21	100	7	100	14	100	2	100
Gemiddelde	0,8		1,0		0,8		0,9		0,6		1,0	

Politiek

	Totaal ondervraagden											
	PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend			
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%		
Vr. 180_14: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? N. organiseren van openbare discussiebijeenkomsten												
Nee	77	54	7	39	29	56	15	52	22	61	4	50
Ja	61	43	11	61	21	40	12	41	13	36	4	50
Geen antwoord	5	3	-	-	2	4	2	7	1	3	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_14 Ja

	Totaal ondervraagden											
	-1 Negatief		0 Neutraal		1 Positief		Geen antwoord					
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%				
Vr. 185_14: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? N. organiseren van openbare discussiebijeenkomsten Was het effect:												
-1 Negatief	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0 Neutraal	23	38	2	18	10	48	6	50	4	31	1	25
1 Positief	38	62	9	82	11	52	6	50	9	69	3	75
Geen antwoord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	61	100	11	100	21	100	12	100	13	100	4	100
Gemiddelde	0,6		0,8		0,5		0,5		0,7		0,8	

	Totaal ondervraagden											
	Nee		Ja		Geen antwoord							
	abs	%	abs	%	abs	%						
Vr. 180_15: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? O. cursus kwaliteitszorg voor betrokken ambtenaren												
Nee	91	64	9	50	36	69	13	45	27	75	6	75
Ja	39	27	4	22	12	23	13	45	8	22	2	25
Geen antwoord	13	9	5	28	4	8	3	10	1	3	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_15 Ja

	Totaal ondervraagden											
	-1 Negatief		0 Neutraal		1 Positief		Geen antwoord					
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%				
Vr. 185_15: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? O. cursus kwaliteitszorg voor betrokken ambtenaren Was het effect:												
-1 Negatief	2	5	-	-	1	8	-	-	1	13	-	-
0 Neutraal	10	26	-	-	4	33	4	31	2	25	-	-
1 Positief	26	67	4	100	7	58	8	62	5	63	2	100
Geen antwoord	1	3	-	-	-	-	1	8	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	39	100	4	100	12	100	13	100	8	100	2	100
Gemiddelde	0,6		1,0		0,5		0,7		0,5		1,0	

Politiek

	Totaal ondervraagden											
	PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend			
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%		
Vr. 180_16: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? P. het ondersteunen van een lokaal architectuurcentrum												
Nee	129	90	16	89	46	88	26	90	34	94	7	88
Ja	9	6	1	6	5	10	1	3	1	3	1	13
Geen antwoord	5	3	1	6	1	2	2	7	1	3	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_16 Ja

Vr. 185_16: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? P. het ondersteunen van een lokaal architectuurcentrum Was het effect:

-1 Negatief	1	11	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
0 Neutraal	1	11	-	-	1	20	-	-	-	-	-	-
1 Positief	7	78	1	100	4	80	1	100	-	-	1	100
Geen antwoord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	9	100	1	100	5	100	1	100	1	100	1	100
Gemiddelde	0,7		1,0		0,8		1,0		-1,0		1,0	

Vr. 180_17: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? Q. digitale informatievoorziening (website\discussieforums)

Nee	79	55	12	67	25	48	14	48	22	61	6	75
Ja	60	42	6	33	26	50	13	45	13	36	2	25
Geen antwoord	4	3	-	-	1	2	2	7	1	3	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_17 Ja

Vr. 185_17: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? Q. digitale informatievoorziening (website\discussieforums) Was het effect:

-1 Negatief	3	5	-	-	2	8	-	-	1	8	-	-
0 Neutraal	34	57	5	83	12	46	6	46	9	69	2	100
1 Positief	23	38	1	17	12	46	7	54	3	23	-	-
Geen antwoord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	60	100	6	100	26	100	13	100	13	100	2	100
Gemiddelde	0,3		0,2		0,4		0,5		0,2		-	

Politiek

	Totaal onder- vraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vr. 180_18: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? R. gemeentelijke architectuurprijs												
Nee	127	89	15	83	46	88	25	86	34	94	7	88
Ja	12	8	3	17	5	10	2	7	1	3	1	13
Geen antwoord	4	3	-	-	1	2	2	7	1	3	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_18 Ja

	Totaal		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vr. 185_18: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? R. gemeentelijke architectuurprijs Was het effect:												
-1 Negatief	3	25	1	33	1	20	-	-	1	100	-	-
0 Neutraal	2	17	-	-	1	20	1	50	-	-	-	-
1 Positief	7	58	2	67	3	60	1	50	-	-	1	100
Geen antwoord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	12	100	3	100	5	100	2	100	1	100	1	100
Gemiddelde	0,3		0,3		0,4		0,5		-1,0		1,0	

	Totaal		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vr. 180_19: 18. Welke van onderstaande instrumenten gebruikt uw gemeente om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen? S. uitwisselen van ervaringen met andere gemeenten												
Nee	82	57	10	56	30	58	15	52	22	61	5	63
Ja	57	40	8	44	21	40	12	41	13	36	3	38
Geen antwoord	4	3	-	-	1	2	2	7	1	3	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Gesteld aan : Vr. 180_19 Ja

	Totaal		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vr. 185_19: 18. En wat is het effect daarvan op de ruimtelijke kwaliteit? S. uitwisselen van ervaringen met andere gemeenten Was het effect:												
-1 Negatief	1	2	-	-	-	-	-	-	1	8	-	-
0 Neutraal	22	39	3	38	7	33	7	58	5	38	-	-
1 Positief	34	60	5	63	14	67	5	42	7	54	3	100
Geen antwoord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	57	100	8	100	21	100	12	100	13	100	3	100
Gemiddelde	0,6		0,6		0,7		0,4		0,5		1,0	

Politiek

Totaal ondervraagden	Politiek											
	PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend			
abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	
Vr. 190: 19. Welke 3 van de bovengenoemde instrumenten (A tot en met S) zijn volgens u het meest geschikt om kwaliteit op het gebied van architectuur, stedenbouw, openbare ruimte en landschap te bevorderen?												
A. een bestemmingsplan	46	32	3	17	18	35	9	31	11	31	5	63
B. een beeldkwaliteitplan	79	55	11	61	26	50	18	62	17	47	7	88
C. architectenkeuze	25	17	6	33	7	13	2	7	9	25	1	13
D. een supervisor	27	19	4	22	9	17	8	28	2	6	4	50
E. een stadsarchitect	2	1	1	6	1	2	-	-	-	-	-	-
F. een stadsstedenbouwer	10	7	3	17	1	2	3	10	3	8	-	-
G. een landschapsontwikkelingsplan	24	17	1	6	12	23	5	17	6	17	-	-
H. gronduitgifte	11	8	2	11	4	8	2	7	1	3	2	25
I. extra aandacht besteden aan eigen opdrachtgeverschap	7	5	1	6	2	4	-	-	3	8	1	13
J. het eisen stellen aan niet-gemeentelijke opdrachtgevers	22	15	4	22	8	15	5	17	5	14	-	-
K. deelname in publiek-private samenwerking	7	5	-	-	3	6	2	7	2	6	-	-
L. welstandsnota	44	31	8	44	17	33	10	34	7	19	2	25
M. excursies en/of studiereizen	5	3	-	-	2	4	-	-	3	8	-	-
N. organiseren van openbare discussiebijeenkomsten	7	5	3	17	1	2	1	3	2	6	-	-
O. cursus kwaliteitszorg voor betrokken ambtenaren	3	2	-	-	1	2	-	-	2	6	-	-
P. het ondersteunen van een lokaal architectuurcentrum	3	2	-	-	1	2	1	3	1	3	-	-
Q. digitale informatievoorziening (website/discussieforums)	1	1	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-
R. gemeentelijke architectuurprijs	1	1	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-
S. uitwisselen van ervaringen met andere gemeenten	2	1	-	-	1	2	-	-	1	3	-	-
Anders	5	3	1	6	-	-	2	7	2	6	-	-
Geen antwoord	34	24	3	17	12	23	7	24	11	31	1	13
Totaal antwoorden	365	255	51	283	126	242	76	262	89	247	23	288
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 200: 20. Ontbreken er volgens u nog instrumenten aan deze lijst? Zo ja, welke?

Nee	33	23	3	17	14	27	10	34	5	14	1	13
Ja, anders	14	10	2	11	6	12	2	7	1	3	3	38
Geen antwoord	96	67	13	72	32	62	17	59	30	83	4	50
Totaal antwoorden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Politiek

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vr. 210: 21. Waar zou u om uw rol als gemeentelijk opdrachtgever goed te kunnen vervullen méér van willen weten?												
Architectuur, cultuur	47	33	5	28	20	38	12	41	7	19	3	38
Techniek	2	1	-	-	1	2	1	3	-	-	-	-
Het bouwproces	14	10	2	11	4	8	3	10	4	11	1	13
Juridische aspecten												
kostenbeheersing	38	27	5	28	13	25	9	31	11	31	-	-
Politieke besluitvorming	17	12	-	-	9	17	3	10	3	8	2	25
Niets\nu voldoende	3	2	-	-	1	2	-	-	2	6	-	-
Niet van toepassing	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Anders	5	3	3	17	1	2	-	-	1	3	-	-
Geen antwoord	44	31	5	28	14	27	7	24	14	39	4	50
Totaal antwoorden	171	120	20	111	64	123	35	121	42	117	10	125
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 220: 22. Op welk moment voert u in de meeste gevallen welstandsadvies overleg met de welstandscommissie?												
In een vroeg stadium van planvorming bij projecten	81	57	6	33	28	54	17	59	26	72	4	50
Bij de beoordeling van een bouwvraag	46	32	9	50	15	29	11	38	8	22	3	38
Niet	5	3	1	6	2	4	-	-	2	6	-	-
Incidenteel\sporadisch\zelden	5	3	-	-	4	8	1	3	-	-	-	-
Bij problemen	4	3	-	-	3	6	-	-	1	3	-	-
Anders	4	3	2	11	1	2	-	-	-	-	1	13
Geen antwoord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal antwoorden	145	101	18	100	53	102	29	100	37	103	8	100
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 230: 23. Vraagt u de welstandscommissie wel eens advies over andere zaken dan bouwvergunningen?												
Nee	62	43	7	39	22	42	14	48	18	50	1	13
Bestemmingsplan	4	3	-	-	2	4	1	3	1	3	-	-
Ingrijpende\grote plannen	11	8	2	11	3	6	1	3	4	11	1	13
Beeldkwaliteit(splannen)	16	11	5	28	6	12	4	14	-	-	1	13
Welstandszaken	2	1	1	6	1	2	-	-	-	-	-	-
Stedenbouwkundige randvoorwaarden\ontwikkelingen	14	10	4	22	3	6	2	7	2	6	3	38
Reclame(uitingen)	3	2	-	-	-	-	2	7	1	3	-	-
Monumenten	9	6	1	6	2	4	5	17	1	3	-	-
Planontwikkeling	15	10	1	6	7	13	4	14	3	8	-	-
Ja, anders	29	20	1	6	12	23	4	14	10	28	2	25
Geen antwoord	7	5	1	6	2	4	1	3	2	6	1	13
Totaal antwoorden	172	120	23	128	60	115	38	131	42	117	9	113
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 240: 24. Zijn er welstandsvrije gebieden in uw gemeente?												
Ja	34	24	6	33	12	23	3	10	9	25	4	50
Nee	106	74	11	61	40	77	25	86	26	72	4	50
Geen antwoord	3	2	1	6	-	-	1	3	1	3	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Politiek

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vr. 250: 25. Doet de welstandsnota van uw gemeente ook uitspraken over toekomstige of gewenste ontwikkelingsrichtingen? (m.a.w. is de nota behalve een middel tot behoud van kwaliteit ook een middel om kwaliteit te ontwikkelen?)												
Ja	68	48	11	61	23	44	14	48	17	47	3	38
Nee	64	45	6	33	26	50	13	45	14	39	5	63
Weet niet \ geen mening	11	8	1	6	3	6	2	7	5	14	-	-
Geen antwoord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 260: 26. Is de welstandsnota geëvalueerd?												
Ja	66	46	8	44	20	38	15	52	17	47	6	75
Nee	74	52	10	56	31	60	13	45	18	50	2	25
Geen antwoord	3	2	-	-	1	2	1	3	1	3	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 270: 27. Heeft u behoefte aan ingrijpende beleidswijzigingen met betrekking tot welstandstoezicht?												
Nee	116	81	13	72	42	81	22	76	32	89	7	88
Welstandsvrije gebieden	6	4	1	6	1	2	2	7	2	6	-	-
Ja, anders	21	15	4	22	8	15	6	21	3	8	-	-
Geen antwoord	2	1	-	-	1	2	-	-	-	-	1	13
Totaal antwoorden	145	101	18	100	52	100	30	103	37	103	8	100
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 280_1: 28. Het nieuwe welstandsbeleid leidt tot grotere transparantie voor de burger												
Ja	100	70	14	78	34	65	22	76	26	72	4	50
Nee	23	16	2	11	10	19	4	14	5	14	2	25
Geen mening	13	9	1	6	6	12	2	7	2	6	2	25
Geen antwoord	7	5	1	6	2	4	1	3	3	8	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Politiek

Totaal ondervraagden	-----											
	PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend			
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%		
Vr. 280_2: 28. Het nieuwe welstandsbeleid leidt tot grotere transparantie voor bestuur												
Ja	101	71	14	78	36	69	22	76	24	67	5	63
Nee	26	18	1	6	10	19	6	21	7	19	2	25
Geen mening	9	6	2	11	4	8	-	-	2	6	1	13
Geen antwoord	7	5	1	6	2	4	1	3	3	8	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 280_3: 28. Het nieuwe welstandsbeleid leidt tot grotere transparantie voor de architect\ontwerper												
Ja	111	78	13	72	38	73	24	83	30	83	6	75
Nee	9	6	1	6	4	8	1	3	2	6	1	13
Geen mening	16	11	3	17	8	15	3	10	1	3	1	13
Geen antwoord	7	5	1	6	2	4	1	3	3	8	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 280_4: 28. Het nieuwe welstandsbeleid leidt tot kwalitatief betere bouwaanvragen												
Ja	40	28	3	17	14	27	14	48	8	22	1	13
Nee	45	31	3	17	16	31	9	31	13	36	4	50
Geen mening	51	36	11	61	20	38	5	17	12	33	3	38
Geen antwoord	7	5	1	6	2	4	1	3	3	8	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 280_5: 28. Het nieuwe welstandsbeleid leidt tot kwantitatief minder beoordelingen per ontwerp												
Ja	38	27	3	17	10	19	13	45	12	33	-	-
Nee	52	36	5	28	21	40	6	21	14	39	6	75
Geen mening	45	31	9	50	18	35	9	31	7	19	2	25
Geen antwoord	8	6	1	6	3	6	1	3	3	8	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 280_6: 28. Het nieuwe welstandsbeleid leidt tot minder rompslomp bij kleine bouwplannen												
Ja	87	61	11	61	30	58	17	59	25	69	4	50
Nee	29	20	1	6	11	21	7	24	7	19	3	38
Geen mening	20	14	5	28	8	15	4	14	2	6	1	13
Geen antwoord	7	5	1	6	3	6	1	3	2	6	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Politiek

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
	Vr. 290: 29. Heeft het nieuwe welstandsbeleid gevolgen gehad voor de discussie in de gemeenteraad over ruimtelijke kwaliteit?											
Gemeenteraad is kritischer geworden	35	24	3	17	11	21	9	31	10	28	2	25
Draagvlak in de gemeenteraad is vergroot	52	36	6	33	14	27	4	14	9	25	2	25
Nee	52	36	6	33	20	38	13	45	12	33	1	13
Weet niet\geen mening	16	11	2	11	5	10	3	10	4	11	2	25
Geen antwoord	5	3	1	6	2	4	-	-	1	3	1	13
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 300: 30. Vindt u dat de rolverdeling tussen de gemeente en projectontwikkelaars in de afgelopen 4 jaar is veranderd?												
Nee	87	61	10	56	31	60	18	62	22	61	6	75
Wederzijds belang\ gezamenlijk												
belang\afhankelijkheid	6	4	-	-	4	8	1	3	1	3	-	-
Gemeente regisseert\meer sturing	16	11	3	17	5	10	3	10	5	14	-	-
Meer\vroeger overleg	4	3	-	-	2	4	-	-	2	6	-	-
Betere kwaliteit	4	3	-	-	1	2	2	7	1	3	-	-
Niets	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja, anders	19	13	4	22	7	13	2	7	5	14	1	13
Geen antwoord	12	8	1	6	2	4	5	17	3	8	1	13
Totaal antwoorden	148	103	18	100	52	100	31	107	39	108	8	100
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 310: 31. Voert de gemeente in principe zelf de regie bij planontwikkeling?												
Ja, en dat willen we zo houden	95	66	12	67	33	63	16	55	26	72	8	100
Ja, maar dat willen we in de toekomst meer delegeren of uitbesteden	15	10	1	6	8	15	2	7	4	11	-	-
Nee, we geven de voorkeur aan publiek private samenwerkingen	17	12	1	6	7	13	6	21	3	8	-	-
Nee, we delegeren het opdrachtgeverschap meestal aan marktpartijen	12	8	-	-	6	12	1	3	5	14	-	-
Nee, we delegeren het opdrachtgeverschap meestal aan externe adviseurs	3	2	-	-	-	-	1	3	2	6	-	-
Niet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nee, anders namelijk...	5	3	3	17	1	2	1	3	-	-	-	-
Geen antwoord	5	3	1	6	-	-	2	7	2	6	-	-
Totaal antwoorden	152	106	18	100	55	106	29	100	42	117	8	100
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Totaal ondervraagden	Politiek											
	PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend			
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%		
Vr. 320: 32. Welke onderdelen van de procedures houdt u bij voorkeur in eigen hand?												

Vaststellen te volgen procedure	108	76	12	67	45	87	15	52	31	86	5	63
Opstellen selectiecriteria voor ontwikkelaars	51	36	9	50	17	33	10	34	14	39	1	13
Opstellen selectiecriteria voor ontwerpers	34	24	6	33	11	21	5	17	10	28	2	25
Opstellen stedenbouwkundige uitgangspunten	115	80	15	83	43	83	20	69	30	83	7	88
Opstellen programma van eisen	84	59	13	72	25	48	21	72	20	56	5	63
Juridische aspecten	50	35	7	39	14	27	9	31	16	44	4	50
Kostenbewaking	50	35	8	44	16	31	8	28	16	44	2	25
Anders	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Geen antwoord	3	2	1	6	-	-	1	3	1	3	-	-
Totaal antwoorden	495	346	71	394	171	329	89	307	138	383	26	325
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 330: 33. Met welke aanbestedingsvorm heeft u ervaring?												

Openbare aanbesteding (EU richtlijn)	79	55	11	61	27	52	18	62	18	50	5	63
Aanbesteding met voorafgaande selectie (EU richtlijn)	66	46	10	56	19	37	17	59	17	47	3	38
Onderhandelingsprocedure (EU richtlijn)	27	19	5	28	10	19	5	17	5	14	2	25
Turnkey aanbesteding	31	22	3	17	10	19	5	17	11	31	2	25
Design and construct aanbesteding	28	20	6	33	8	15	5	17	8	22	1	13
Geen ervaring met aanbesteding	3	2	-	-	1	2	1	3	1	3	-	-
Anders, namelijk...	6	4	1	6	1	2	-	-	2	6	2	25
Weet niet/geen mening	29	20	2	11	14	27	3	10	9	25	1	13
Geen antwoord	10	7	1	6	3	6	3	10	2	6	1	13
Totaal antwoorden	279	195	39	217	93	179	57	197	73	203	17	213
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 335_1: 33. Is die ervaring over het algemeen goed of slecht? Openbare aanbesteding (EU richtlijn)												

Goed	66	84	10	91	23	85	12	67	16	89	5	100
Slecht	9	11	-	-	2	7	6	33	1	6	-	-
Geen antwoord	4	5	1	9	2	7	-	-	1	6	-	-
Totaal ondervraagden	79	100	11	100	27	100	18	100	18	100	5	100

Vr. 335_2: 33. Is die ervaring over het algemeen goed of slecht? Aanbesteding met voorafgaande selectie (EU richtlijn)												

Goed	58	88	9	90	17	89	14	82	15	88	3	100
Slecht	5	8	-	-	1	5	3	18	1	6	-	-
Geen antwoord	3	5	1	10	1	5	-	-	1	6	-	-
Totaal ondervraagden	66	100	10	100	19	100	17	100	17	100	3	100

Politiek

Totaal ondervraagden	-----											
			PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vr. 335_3: 33. Is die ervaring over het algemeen goed of slecht? Onderhandelingsprocedure (EU richtlijn)												
Goed -----	22	81	4	80	8	80	4	80	4	80	2	100
Slecht -----	3	11	-	-	1	10	1	20	1	20	-	-
Geen antwoord -----	2	7	1	20	1	10	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden -----	27	100	5	100	10	100	5	100	5	100	2	100

Vr. 335_4: 33. Is die ervaring over het algemeen goed of slecht? Turnkey aanbesteding												
Goed -----	24	77	3	100	8	80	3	60	8	73	2	100
Slecht -----	7	23	-	-	2	20	2	40	3	27	-	-
Geen antwoord -----	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden -----	31	100	3	100	10	100	5	100	11	100	2	100

Vr. 335_5: 33. Is die ervaring over het algemeen goed of slecht? Design and construct aanbesteding												
Goed -----	22	79	4	67	7	88	4	80	6	75	1	100
Slecht -----	5	18	1	17	1	13	1	20	2	25	-	-
Geen antwoord -----	1	4	1	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden -----	28	100	6	100	8	100	5	100	8	100	1	100

Vr. 335_6: 33. Is die ervaring over het algemeen goed of slecht? Anders, namelijk...												
Goed -----	3	33	-	-	1	50	-	-	1	33	1	50
Slecht -----	2	22	-	-	-	-	-	-	1	33	1	50
Geen antwoord -----	4	44	1	100	1	50	1	100	1	33	-	-
Totaal ondervraagden -----	9	100	1	100	2	100	1	100	3	100	2	100

Vr. 340: 34. Hoe ervaart u de Europese aanbestedingsregels?												
Goed werkbaar, we hebben er geen problemen mee ----	25	17	3	17	11	21	4	14	7	19	-	-
Moeilijk te zeggen, we hebben er niet genoeg inzicht in -----	62	43	7	39	23	44	10	34	17	47	5	63
Belemmerend voor vrije keuze van ontwikkelaars en ontwerpers -----	35	24	5	28	11	21	10	34	7	19	2	25
Geen ervaring met aanbesteding -----	3	2	-	-	2	4	-	-	1	3	-	-
Tijdrovend -----	4	3	-	-	2	4	2	7	-	-	-	-
Anders -----	2	1	-	-	1	2	1	3	-	-	-	-
Geen antwoord -----	14	10	3	17	4	8	2	7	4	11	1	13
Totaal antwoorden -----	145	101	18	100	54	104	29	100	36	100	8	100
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Politiek

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vr. 350: 35. Is er in uw gemeente meer behoefte aan kennis en informatie over de Europese aanbestedingsregels?												
Nee\Niets	100	70	12	67	35	67	21	72	26	72	6	75
Algemene informatie	5	3	1	6	3	6	-	-	1	3	-	-
Ja, anders	11	8	2	11	4	8	2	7	3	8	-	-
Geen antwoord	27	19	3	17	10	19	6	21	6	17	2	25
Totaal antwoorden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 360: 36. Heeft u ervaring met ontwikkelingscompetities in de laatste vier jaar?												
Ja, goede ervaringen	27	19	8	44	6	12	6	21	6	17	1	13
Ja, goede en slechte ervaringen	18	13	2	11	7	13	1	3	7	19	1	13
Ja, slechte ervaringen	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Wel goede ervaringen met het selectieproces, maar er kwamen achteraf problemen bij de ontwikkelingsovereenkomst	2	1	1	6	1	2	-	-	-	-	-	-
Nee, geen ervaring	88	62	6	33	35	67	20	69	21	58	6	75
Geen antwoord	7	5	1	6	2	4	2	7	2	6	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 370: 37. Kent u de voorbeeldmodellen Kompas bij Ontwikkelingscompetities?												
Nee	114	80	16	89	40	77	23	79	30	83	5	63
Wel van gehoord, nooit gebruikt	18	13	2	11	9	17	3	10	2	6	2	25
Ja, goede ervaringen mee	4	3	-	-	-	-	1	3	2	6	1	13
Ja, slechte ervaringen mee	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Geen antwoord	6	4	-	-	2	4	2	7	2	6	-	-
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 380: 38. Hoe selecteert u ontwikkelaars?												
Op kwaliteit; we stellen zelf de prijs vast	22	15	4	22	7	13	4	14	4	11	3	38
Op prijs én kwaliteit	95	66	13	72	32	62	19	66	28	78	3	38
Op prijs	1	1	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-
Geen ervaring mee	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Niets	2	1	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-
Bieden zichzelf aan\ hebben de grond in eigendom	8	6	1	6	4	8	1	3	1	3	1	13
Anders	4	3	-	-	3	6	1	3	-	-	-	-
Geen antwoord	10	7	-	-	3	6	3	10	3	8	1	13
Totaal antwoorden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Politiek

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%

Vr. 390: 39. Werkt u met supervisors, met een stadsarchitect of een stadsbouwmeester?												
Ja, met supervisors op specifieke plangebieden --	51	36	9	50	18	35	10	34	10	28	4	50
Ja, met stadsarchitect ---	3	2	1	6	1	2	1	3	-	-	-	-
Ja, met stadsbouwmeester (in de plaats van een welstandscommissie) -----	4	3	2	11	1	2	-	-	1	3	-	-
Nee -----	75	52	6	33	29	56	14	48	22	61	4	50
Nee, maar ik zou wel willen met supervisors willen werken -----	5	3	-	-	1	2	3	10	1	3	-	-
Nee, maar ik zou wel een stadsarchitect willen ----	2	1	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-
Nee, maar ik zou de welstandscommissie wel door een stadsbouwmeester willen vervangen -----	3	2	-	-	2	4	1	3	-	-	-	-
Geen antwoord -----	9	6	2	11	2	4	3	10	2	6	-	-
Totaal antwoorden -----	152	106	20	111	56	108	32	110	36	100	8	100
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 400: 40. Hoe selecteert de gemeente ontwerpers?												
Via architectenlijstjes --	28	20	7	39	7	13	4	14	7	19	3	38
We werken veel met vaste architecten -----	11	8	-	-	5	10	1	3	5	14	-	-
Via prijsvragen -----	48	34	9	50	14	27	10	34	12	33	3	38
Via eenvoudige opdrachten	29	20	3	17	9	17	5	17	8	22	4	50
Via visiepresentaties ----	54	38	13	72	22	42	11	38	7	19	1	13
Dat laten we over aan een supervisor\stadsbouwmeester\stadsarchitect -----	10	7	2	11	5	10	2	7	1	3	-	-
Dat laten we over aan de marktpartijen -----	56	39	4	22	27	52	14	48	10	28	1	13
We laten ons extern adviseren -----	20	14	5	28	4	8	3	10	7	19	1	13
Niet \ geen -----	2	1	-	-	1	2	-	-	1	3	-	-
Anders -----	4	3	-	-	-	-	1	3	3	8	-	-
Geen antwoord -----	7	5	-	-	3	6	2	7	2	6	-	-
Totaal antwoorden -----	269	188	43	239	97	187	53	183	63	175	13	163
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Vr. 410: 41. Wat weegt het zwaarste bij de keuze voor een ontwerp bureau?												
Ervaring -----	26	18	1	6	8	15	8	28	9	25	-	-
Omzet -----	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ontwerpkwaliteit -----	98	69	15	83	32	62	19	66	24	67	8	100
Omvang bureau -----	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Niet \ geen -----	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Anders -----	9	6	1	6	7	13	-	-	1	3	-	-
Geen antwoord -----	9	6	1	6	4	8	2	7	2	6	-	-
Totaal antwoorden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Politiek

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%

Vr. 420: 42. Wie beoordeelt in het algemeen de kwaliteit van de ingediende ontwerpen?												
Bestuurders -----	91	64	17	94	28	54	22	76	20	56	4	50
Raadsleden -----	14	10	-	-	4	8	5	17	4	11	1	13
Ambtenaren -----	111	78	14	78	41	79	20	69	28	78	8	100
Externe deskundigen\adviseurs ----	56	39	6	33	23	44	10	34	14	39	3	38
Betrokkenen (bewoners, belangengroepen) -----	32	22	7	39	10	19	5	17	8	22	2	25
Welstand(scommissie) ----	2	1	1	6	1	2	-	-	-	-	-	-
Afhankelijk van de opdracht -----	4	3	1	6	2	4	1	3	-	-	-	-
Mix van bestuur, ambtenaren en deskundigen	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Anderen -----	2	1	1	6	-	-	-	-	1	3	-	-
Geen antwoord -----	4	3	-	-	-	-	2	7	2	6	-	-
Totaal antwoorden -----	317	222	47	261	110	212	65	224	77	214	18	225
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 430: 43. Kent u de voorbeeldmodellen Kompas bij Prijsvragen en Meervoudige Opdrachten?												
Nee -----	118	83	16	89	44	85	24	83	30	83	4	50
Wel van gehoord, nooit gebruikt -----	14	10	2	11	5	10	3	10	1	3	3	38
Ja, goede ervaringen mee -	6	4	-	-	1	2	1	3	3	8	1	13
Ja, slechte ervaringen mee	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Geen antwoord -----	4	3	-	-	1	2	1	3	2	6	-	-
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 440: 44. Kent u het Steunpunt Ontwerpwedstrijden (website www.ontwerpwedstrijden.nl)?												
Nee -----	111	78	16	89	42	81	22	76	26	72	5	63
Wel van gehoord, nooit contact mee gehad -----	24	17	2	11	8	15	6	21	7	19	1	13
Ja, goede ervaringen mee -	4	3	-	-	1	2	-	-	1	3	2	25
Ja, slechte ervaringen mee	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Geen antwoord -----	4	3	-	-	1	2	1	3	2	6	-	-
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 450: 45. Heeft u behoefte aan voorbeelden of uitwisseling van kennis en ervaring met andere gemeenten of bestuurders?												
Nee -----	89	62	10	56	32	62	18	62	25	69	4	50
Algemene informatie, over van alles en nog wat ----	8	6	-	-	2	4	3	10	3	8	-	-
Ja, anders -----	22	15	2	11	11	21	3	10	5	14	1	13
Geen antwoord -----	25	17	6	33	7	13	5	17	4	11	3	38
Totaal antwoorden -----	144	101	18	100	52	100	29	100	37	103	8	100
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Politiek

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
	Vr. 460: 46. Wat vond u het leukste onderdeel van uw portefeuille?											
Ruimtelijke ordening\ontwikkeling	39	27	5	28	14	27	8	28	10	28	2	25
Volkshuisvesting	7	5	2	11	2	4	1	3	1	3	1	13
Kwaliteitsbeleid\beeldkwaliteitsplan	8	6	2	11	3	6	1	3	1	3	1	13
Contact met mensen \ voor mensen iets betekenen \ voor eigen stad iets doen	14	10	1	6	3	6	5	17	5	14	-	-
Welstandsnota	4	3	-	-	2	4	1	3	-	-	1	13
Monumenten	2	1	-	-	-	-	1	3	1	3	-	-
Scoren \ iets voor elkaar krijgen	10	7	1	6	2	4	2	7	5	14	-	-
Alles \ veelzijdig	7	5	1	6	4	8	1	3	1	3	-	-
Geen antwoord	30	21	2	11	11	21	6	21	9	25	2	25
Projectontwikkeling\ diverse plannen \ ontwikkelen \ uitvoeren	54	38	9	50	21	40	8	28	13	36	3	38
Bestemmingsplan	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Anders	25	17	1	6	9	17	8	28	7	19	-	-
Totaal antwoorden	201	141	24	133	72	138	42	145	53	147	10	125
Totaal ondervraagden	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 470: 47. Wat zijn volgens u de belangrijkste opgaven voor de komende vier jaar m.b.t. ruimtelijke kwaliteit?

Geen antwoord	24	17	2	11	8	15	3	10	9	25	2	25
Welstandsbeleid \nota\commissie	3	2	-	-	-	-	2	7	1	3	-	-
Ontwikkelingsproject totale stad of dorp	5	3	1	6	1	2	2	7	-	-	1	13
Inbreiding	5	3	2	11	-	-	1	3	2	6	-	-
Beeldkwaliteit(splannen) - Dorps\centrumplein\kern	9	6	-	-	3	6	2	7	2	6	2	25
Woningbouw	11	8	1	6	5	10	2	7	3	8	-	-
Bedrijventerreinen	9	6	2	11	1	2	3	10	2	6	1	13
Particulier opdrachtgeverschap	3	2	2	11	-	-	1	3	-	-	-	-
Herstructurering	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Oog voor architectuurbeleid\architecten	4	3	2	11	-	-	1	3	1	3	-	-
Groen\milieu\buitengebied	2	1	-	-	1	2	1	3	-	-	-	-
Algemene aandacht inrichting openbare ruimte	28	20	2	11	13	25	6	21	6	17	1	13
Monumenten(beleid)	17	12	3	17	8	15	2	7	3	8	1	13
Uitbreiding	1	1	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-
Diverse nieuwbouw\bestemmingsplannen	5	3	1	6	2	4	1	3	1	3	-	-
Cultureel\historische visie	13	9	1	6	5	10	3	10	4	11	-	-
Vinex\invullocaties	2	1	-	-	-	-	-	-	1	3	1	13
Geen idee	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anders	1	1	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-
Niets ingevuld	89	62	14	78	31	60	18	62	21	58	5	63
Totaal antwoorden	2	1	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-
Totaal ondervraagden	234	164	33	183	81	156	48	166	58	161	14	175
	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Politiek

	Totaal ondervraagden		PvdA		CDA		VVD		Overig		Onbekend	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
	Vr. 480: 48. Heeft u aanbevelingen voor gemeentebestuurders in hun rol als opdrachtgever?											
Hou de regie in handen ---	13	9	3	17	5	10	2	7	2	6	1	13
Onafhankelijkheid -----	3	2	-	-	1	2	-	-	2	6	-	-
Let op kwaliteit -----	9	6	2	11	5	10	1	3	1	3	-	-
Maak heldere afspraken ---	8	6	2	11	1	2	2	7	3	8	-	-
Maak gebruik van experts -	9	6	-	-	3	6	3	10	3	8	-	-
Wees vasthoudend -----	3	2	-	-	-	-	-	-	3	8	-	-
Nee -----	9	6	2	11	2	4	3	10	2	6	-	-
Ja, anders -----	39	27	6	33	16	31	5	17	9	25	3	38
Geen antwoord -----	74	52	10	56	24	46	16	55	19	53	5	63
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Totaal antwoorden -----	167	117	25	139	57	110	32	110	44	122	9	113
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 490: 49. Kent u Architectuur Lokaal?

Ja -----	110	77	15	83	43	83	19	66	27	75	6	75
Nee -----	23	16	1	6	5	10	8	28	8	22	1	13
Geen antwoord -----	10	7	2	11	4	8	2	7	1	3	1	13
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 500: 50. Mijn gemeente heeft behoefte aan:

Informatie over Architectuur Lokaal -----	15	10	-	-	8	15	1	3	4	11	2	25
Informatie over ontwerpwedstrijden en ontwikkelingscompetities -	28	20	6	33	8	15	4	14	8	22	2	25
Geen antwoord -----	100	70	12	67	36	69	24	83	24	67	4	50
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Vr. 520: Heeft u verder nog opmerkingen?

Nee -----	52	36	7	39	16	31	10	34	17	47	2	25
Ja, anders -----	4	3	-	-	4	8	-	-	-	-	-	-
Geen antwoord -----	87	61	11	61	32	62	19	66	19	53	6	75
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Totaal antwoorden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100
Totaal ondervraagden -----	143	100	18	100	52	100	29	100	36	100	8	100

Bijlage 4 Open antwoorden

Vraag 14. ‘Decentraal wat kan, centraal wat moet’. Herkent u zich in het motto van de Rijksoverheid? Ja, omdat...

- 00000004 – Verantwoordelijkheden op elk niveau thuishoren
- 00000005 – Maatwerk niet door een confectionair geleverd kan worden
- 00000006 – Dat de besluitvaardigheid en slagkracht op het terrein van RO-procedures kan vergroten
- 00000007 – De gemeente best zijn eigen boontjes kan doppen
- 00000008 – Logisch toch
- 00000011 – Geen oneigenlijke gemeentevreemde opgelegde voorschriften
- 00000012 – Omdat de gemeente het beste kan oordelen over haar eigen gebied
- 00000013 – Het Rijk de hoofdlijn bepaalt en lokaal maatwerk vraagt
- 00000014 – Gemeente dichter op koper zit
- 00000016 – Niets
- 00000019 – Nota Ruimte
- 00000020 – Niets ingevuld
- 00000022 - Niets ingevuld
- 00000023 – Omdat Steenbergen dit aangepast als beleid heeft
- 00000024 – Architectuur "staat" op straat, daar ligt de primaire verantwoordelijkheid van de overheid
- 00000025 – Dat zuiver is in de herkenning verantwoordelijkheid
- 00000026 – Vermindering regels
- 00000027 – De lokale kennis hoort bij lokale verantwoordelijkheid
- 00000030 – Te weinig interne middelen
- 00000033 – De eigen identiteit belangrijk is en blijft
- 00000038 – De gemeentelijke overheid dicht bij de burger staat
- 00000039 – Lokale ontwikkeling dicht bij de problematiek en ontwikkeling zit
- 00000042 – Lokaal een betere afstemming tussen vraag en aanbod mogelijk is
- 00000044 – Het logisch is
- 00000045 – Kwaliteit vaak lokaal kan worden ingevuld
- 00000046 – De gemeente zelf wel weet wat goed voor hem is
- 00000049 – Omdat deregulering belangrijk is
- 00000050 – Nota Ruimte
- 00000051 – Omdat de invloed van de samenleving optimaal kan zijn
- 00000052 – Dit helder en effectief kan werken
- 00000054 – Dicht bij de mensen beleid moet worden gemaakt
- 00000055 – Nota Ruimte
- 00000058 – De gemeente dicht bij de burgers staat
- 00000064 – Regie in handen komt van de gemeente
- 00000065 – Gaat over eigen omgeving
- 00000068 – Ga
- 00000069 – Decentraal veel beter de situatie ingeschat kan worden. Bovendien heb je dan het gevoel dat je echt zélf verantwoordelijkheid hebt
- 00000070 – Ruimtelijk beleid = gemeentelijke verantwoordelijkheid
- 00000073 – Alleen de middelen erbij voegen
- 00000076 – Dicht bij de burger
- 00000078 – Niets
- 00000082 – Er ontstaat meer ruimte voor regionale en lokale keuzes

- 00000083 – De regelgeving van het rijk een heel ander beeld geeft
- 00000084 – Omdat er dan meer maatwerk nodig is
- 00000086 – Gemeenten het dichtst bij de "werkvloer" zitten
- 00000087 – Verantwoordelijkheid leggen bij gebruikers/gemeenteraden lijkt perspectief te bieden.
Creativiteit - kwaliteit
- 00000088 – Dicht bij de betrokkenen is altijd beter, mits financieel mogelijk gemaakt
- 00000090 – Dichtbij huis meer kennis is meer verbondenheid met architectuur
- 00000093 – Er nog iets te kiezen moet zijn
- 00000095 – De betrokkenheid van burgers dan groter kan zijn
- 00000098 – Dit de enige garantie is oor effectief kwaliteitsbeleid
- 00000099 – Dit het beste sturingsmodel is
- 00000100 – Klopt
- 00000101 - Niets
- 00000107 – Dit recht doet aan gemeenschappelijke autonomie en beleidskeuzes
- 00000108 – RO-modus veelal via art 19.2 kan lopen.
- 00000109 – De stelling alleszeggend is.
- 00000110 - 1
- 00000113 – Ik (lees: mijn partij) vind dat mensen hun eigen omgeving/vragen/noden/wensen het best kennen
- 00000114 – Meer en meer worden taken bij gemeente gelegd
- 00000117 – Het steeds wordt geroepen
- 00000119 – Dit is een belangrijke politieke lijn
- 00000120 – De gemeente (samen met de inwoners) het beste en kwaliteit van het architectuur profiel kan bemiddelen
- 00000121 – Korte-termijnwensen moeten passen in lange termijn ontwikkelingen
- 00000126 – Omdat dat de slagvaardigheid van de gemeente verhoogt
- 00000127 – Dit beleid per definitie lokaal moet
- 00000129 – Er zaken nu centraal geregeld worden die effectiever op lokaal niveau afgehandeld kunnen worden
- 00000130 - Niets
- 00000131 – Lokale verantwoordelijkheid telt
- 00000133 – Lokale invulling om regionale gestuurde over all planning het beste werkt het beste werkt
- 00000136 – Decentrale overheid dichter bij de burger/ondernemers staat
- 00000137 – Welstandsnota hier invulling aan geeft
- 10000001 - -
- 10000002 – De verantwoordelijkheid daar gelegd moet worden waar ze voor de burgers het meest zichtbaar is
- 10000008 – Inbreng hw in nationaal belang + eigen visies
- 10000010 – Mensen zich moeten herkennen in overheidsbeleid
- 10000011 – De provincie meer ruimte laat aan de gemeente dan b.v. 10 jaar terug
- 10000012 – Op decentraal niveau we best kunnen inspelen op wensen van plaatselijke bevolking en markt
- 10000013 – Spreekt burger aan, veel directer
- 10000016 – Hoewel dat nog te vaak met de mond beleden wordt
- 10000018 – Kwaliteitsbeleid lokaal (buurtgebonden) is. Afhankelijk van de karakteristieken van een gebied
- 10000019 – Minder bemoeizucht
- 10000020 – Er al teveel van boven komt
- 10000021 – Gemeentebestuur dicht bij de bevolking staat

**Vraag 14. 'Decentraal wat kan, centraal wat moet'. Herkent u zich in het motto van de Rijksoverheid?
Nee, omdat...**

- 00000002 – Het is zo dat het in de praktijk niet werkt: wel overdracht van taken, geen middelen
- 00000009 – Nogal cliché
- 00000010 – De bijbehorende gelden niet mee verhogen en de invloed van centraal nog niet tegenhouden
- 00000017 – Omdat teveel sturing autonome in kreng gemeente hindert
- 00000018 – Architectuurbeleid op alle niveaus aandacht nodig heeft
- 00000021 – Er teveel regelgeving
- 00000032 – Bij het rijk is te weinig kennis van en zicht op de praktische aspecten is
- 00000037 – Vereenvoudiging van procedures
- 00000040 – Het meestal geld kost voor de gemeente
- 00000041 – De wijzingen in het beleid zeker niet in de 2e plaats van de invloed zijn op ruimtelijke kwaliteit was en is voorstel lokale aangelegenheid
- 00000047 – Veel meer decentraal kan
- 00000048 – Dit nog ruime interpretatie toelaat teveel gebeuren nog zaken centraal die ook nog decentraal kunnen de afweging tot de decentralisatie ligt nog op het centrale bordje
- 00000052 – Op de weg naar decentraal veel bij de provincie blijft hangen en niet afdaalt naar de instantie (gemeente) die het dichtst bij de burger staat
- 00000056 – De rijksoverheid veel taken afstoot maar geen financiële basis daarbij aanlevert
- 00000060 – Hier door andere (hogere) overheden toch te weinig wordt gehandeld
- 00000063 – De praktijk vaak anders werkt regulering ipv deregulering
- 00000074 – Nog onbekend
- 00000105 – De rijksoverheid nog steeds via regelgeving wil binden
- 00000106 – Het volstrekt logisch is, maar meestal een dekmantel is voor korting van budgetten enz.
- 00000115 – Ik er in de dagelijkse praktijk weinig niets van merk
- 00000122 – N.v.t.
- 00000125 – Omdat de bestaande regelgeving te weinig afwegingsvrijheid geeft aan gemeenten. denk daarbij aan de rol van de provinciale overheid. gemeenten zijn zeer wel in staat eigen afwegingen aangaande het eigen grondgebied te maken
- 00000134 – Onvoldoende financiering
- 10000003 – Dit vaak neerkomt op het over de 'schutting' gooien van beleid en uitvoering zonder voldoende financiële middelen
- 10000004 – Er nog teveel regels vanuit provincie en rijk zijn.
- 10000005 – Het niets zegt over wat dan wel of niet decentraal kan of moet kunnen.
- 10000007 – Het een te negatieve klank heeft. 'decentraal' moet als veel volwaardiger beschouwd worden
- 10000015 – Centraal zaken teveel worden dichtgeregeld

Vraag 15. Zijn er onderwerpen met betrekking tot het ruimtelijke kwaliteitsbeleid waarvoor u meer aandacht wilt vragen bij de rijksoverheid?

- 00000002 – Snellere afhandeling bestemmingsplan
- 00000005 – Kunstmatig schaarste maakt het realiseren van woon wensen moeilijk soms onmogelijk
- 00000006 – Meer expliciete geldstromen voor ruimtelijke kwaliteit
- 00000009 – Nee

00000011 – Nog explicieter aandacht voor plattelands ontwikkeling
00000012 – Nee
00000013 – Grensoverschrijdende afspraken (t.o.v) *stedelijke regio *hoofdinfrastructuur
00000014 – Nee
00000016 – Nee
00000017 – Inbreidingsopdrachten waardoor kwaliteit in verdrukking verdichtingopdrachten
00000018 – Provinciaal architectuurbeleid ontbreekt
00000019 - -
00000020 – Mogelijkheid op basis monumentenwet eigenaren van verkrotte monumenten aan te schrijven
00000021 – Niets
00000022 – Landelijk gebied i.v.m vrijkomende agrarische gebouwen.
00000024 – Met 4 rijksadviseurs naast bouwmeester rijksbouwmeester ook cult.historici en infra geeft
rijk aan integraal kwaliteitsbeleid voor te staan. prima!
00000025 – Nee
00000026 – N.v.t.
00000031 – Duidelijkheid over bijvoorbeeld luchtkwaliteit
00000032 – Ja grondpolitiek en gebruikskwaliteit'
00000033 – Nee
00000041 – Toezicht op principe van bundeling en concentratie verder is invloed van rijk voldoende en zijn
essentiële aspecten van ruimtelijke kwaliteit voldoende door rijk gewaarborgd
00000048 – Het is de vraag of het nieuwe grondbeleid (wet) tot meer kansen voor kwaliteit zal leiden
verhaal van kosten
00000060 – Provinciale saneringsplannen moeten worden aan gestuurd (handhaving)
00000063 – Centralisatie van beleid
00000064 – Vergunningenstelsel
00000065 – Heeft ook met geld te maken
00000072 – Meer vrij laten
00000073 – Meer flexibiliteit in de uitwerking
00000081 – Minder regelgeving
00000086 – Veel te lange procedures en verstikkende voorschriften
00000102 – Ja meer op hoofdlijnen en vertrouwen in lagere overheid hebben
00000104 – Functieverandering in landelijk gebied
00000105 – Vitaal platteland tegengaan verpaupering platteland agv verdwijnen van functies (agrarische)
00000107 – Stimuleringsregeling om architectonische kwaliteit te bevorderen zonder een pakket van eisen en
voorwaarden. regelzucht nodigt vaak niet uit om regelingen gebruik te maken
00000108 – Stads - en plattelandsopgaven, afzonderlijk en in samenhang.
00000112 – Waterbeleid openbare ruimte
00000113 – Rijkssubsidie voor (rijks)monumenten (herinvoeren)!
00000114 – Nee
00000115 – Borging kwaliteitskader ook op lokaal niveau
00000120 – Nee
00000121 – Ja in het kader van ruimtelijk -economische herinrichting moet meer aandacht zijn voor
stimuleringsmaatregelen
00000122 – Nee
00000127 - -
00000129 – Inspannings – en hoogspanningsleidingen station.

- 00000131 – Buitengebieden i.v.m vertrekende boeren
- 00000132 – Nee ruimtelijke kwaliteit is een lokale ambitie die je verschillende partijen ter plaatse organiseert. De rijksoverheid heeft daar weinig invloed op.
- 00000133 – Snellere besluitvorming rond infrastructurele projecten
- 00000134 – Industriële monumenten, te complexe procedures.
- 10000003 – Ja , de verplichting van beeldkwaliteitplan en architectuurnota bij bestemmingsplan
- 10000004 – Vermindering aandachtsvelden.
- 10000005 – Meer financiële middelen voor erfgoedbeleid/monumentenbeleid. meer herkansingsmogelijkheden bij verwaarlozing monumenten door particulieren.
- 10000007 – Volwaardiger positie van gemeenten hogere verantwoordelijkheid van gemeente. gemeenten worden welbeschouwd als te weinig verantwoordelijk voor kwaliteit van de ruimte en blijkbaar is dat ook zo. dus moet je gemeenten veel beter toerusten en ondersteunen zodat Nederland geheel "gerommeld".
- 10000009 – Cultuurhistorie
- 10000011 – Nee
- 10000012 – Minder regels
- 10000013 – Genoeg leefomgeving => niet steeds compacter bouwen
- 10000014 – Nee
- 10000016 – Aandacht voor doorgesloten regelgeving, soms zelfs strijdig vanuit diverse departementen
- 10000018 – Kwaliteit van (hoofd)infrastructuur
- 10000019 – Inrichting landschap
- 10000020 – N.v.t.
- 10000021 – Buitengebied
- 10000022 – Platteland

Vraag 16. Zijn er onderwerpen met betrekking tot het ruimtelijke kwaliteitsbeleid waarvoor u meer aandacht wilt vragen bij de provinciale overheid?

- 00000002 – 2
- 00000005 – Als je vind dat de gemeente te vertrouwen is geef de gemeente dan ook eigen beleidsruimte
- 00000006 – Nee
- 00000009 – Nee
- 00000010 – Regelingen a.s. rv ruimte tevoren goed communiceren groene hart beleid. algemeen beleid versus lokaal migratie saldo e.d kerngerichtheid
- 00000011 - Nee
- 00000012 – Economische aspecten
- 00000013 – Zie 15
- 00000014 – Nee
- 00000016 – Nee
- 00000017 – Idem zie vraag 15 contourenbeleid
- 00000018 – Faciliteiten van ruimtelijke provinciaal orgaan
- 00000019 - -
- 00000020 - -
- 00000021 – Niets
- 00000022 – Zie boven (vraag 15.)
- 00000024 – Kwetsbaarheid is landelijk gebied met de grote transitieopgaven, vraagt ook provinciale

betrokkenheid. blijft uiteindelijk verantwoordelijkheid lokale overheid maar
meedenken/adviseren in grotere ruimtelijke systemen

- 00000025 – Nee
- 00000026 – N.v.t.
- 00000031 – Meer aan gemeentes overlaten
- 00000032 – Ja integraler denken
- 00000033 – Nee
- 00000041 – Houden en weten geven aan eis van meer ruimtelijke kwaliteit in streekplaatsen, samen met
gewoonten
- 00000043 – Hoe kun je kwaliteit garanderen indien te welstand afschaft en geen eisen stelt om te ontwerpen
- 00000045 – Ja minder bemoeienissen, bt bp bij realiseren van opgelegde taakstellingen
- 00000052 – Door decentraliseren
- 00000055 – Inrichting agrarische gebieden
- 00000060 – Zie vraag 15
- 00000063 - Decentralisatie van beleid
- 00000064 – Zie vraag 15
- 00000065 – Niet direct
- 00000069 – Platteland en risico's van verloedering
- 00000072 – Meer vrij laten
- 00000073 – Leeg komende agrarische bebouwing
- 00000086 – Zie vr. 15
- 00000101 - Toelating cultuur historische aspecten bij nieuwbouwplannen
- 00000102 - Zie 15
- 00000104 – Zie vr. 15
- 00000105 – Zie 15
- 00000107 – Zie 15
- 00000108 – Part opdrachtgeverschap , -architectuur voor huur/koop.
- 00000110 – Atelier Overijssel
- 00000112 – Idem
- 00000113 – Heel algemeen/heel breed: minder groei om de groei, meer kwalitatieve groei realiseren
- 00000114 – Nee
- 00000115 – Zie hierboven
- 00000120 – Ja maak het minder knellend en voor integraliteit
- 00000121 – Ja . zie vr. 15
- 00000122 – Nee
- 00000127 - -
- 00000129 – Idem .
- 00000131 – Zie vr. 15
- 00000133 – Doorgaan met afstemming zoals rond rr2020
- 00000134 – Zie 15
- 10000003 – Zie 15
- 10000004 – Meer naar gemeenten delegeren
- 10000005 - Meer reageren vanuit de vraag van gemeenten, minder vanuit eigen (vaak star en rigide)
provinciaal beleid.
- 10000007 – Maatwerk provincie mist kansen en samen met gemeenten kwaliteit te realiseren. er wordt met
name door Groningen een tegenstelling gecreëerd die er helemaal niet hoeft te zijn. dat roept de

vraag op of de rol van de provincie zinvol is. rijk: centraal. gemeente: decentraal.

- 10000011 – Nee
- 10000012 – Minder regels
- 10000014 – Nee
- 10000018 – Regionale samenhang, met name inzake landschap (b.v. vab's)
- 10000019 – Zie 15.
- 10000020 – Minder bemoeizucht
- 10000021 – Bouwmogelijkheden in het buitengebied en de toekomstige ontwikkelingen om het buitengebied leefbaar te houden.
- 10000022 – Platteland

Vraag 17. Is uw rol als opdrachtgever bij ruimtelijke opgaven in de afgelopen vier jaar veranderd? Ja, namelijk...

- 00000006 – Veel projecten worden gerealiseerd in een concessie vorm voor af afspraken maken ontwerp en realisatie door marktpartijen gemeente bewaakt publieke belang
- 00000007 – Uitdrukkelijke regie voeren
- 00000009 – Hij formuleert steeds scherper programma
- 00000010 – Meer inspraak in wat er komt
- 00000013 – Ruimtelijke kwaliteit als opgave voor meerdere partijen ***vol wethouder t.o.v. gemeenteraad
- 00000017 – Meer regisseur i.p.v. opdrachtgever
- 00000020 – Meer beperken tot een actieve regiefunctie, niet meer alles zelf doen
- 00000022 – Aandragers van kwaliteitsdiscussies
- 00000025 – Welstandsnota
- 00000027 – Er is meer aandacht voor gekomen
- 00000032 – Wij bereiden een zekere terugtred voor t we werken meer samen met onze provincie
- 00000033 – Meer eigen inleving
- 00000039 – Invulling regisseursschap meer particulier initiatief
- 00000041 – Meer complexe opgave die met meer partijen uitgewerkt moeten worden wel aandacht voorstander voor proces en risicobeheersing en in en externe communicatie
- 00000042 – Veel zakelijker
- 00000046 – Reconstructie platteland vrijkomende bedrijven agrarisch claim voor natuur en water (maasplannen)
- 00000050 – Niets
- 00000052 – Kritisch op kwaliteit
- 00000062 – Positief verbeterd
- 00000065 – Meer projectmatig en dus meer kwaliteitsaandacht
- 00000070 – Meer nadruk op marktwerking, impact plannen burgers
- 00000072 – Van uitvoerend naar kaderstellend
- 00000074 – Meer sturend op kwaliteit
- 00000077 – Meer aandacht gekregen
- 00000098 – Sinds ruim een jaar heeft de gemeente de discussie over de kwaliteit van de openbare ruimte nadrukkelijk naar zich toe gehaald
- 00000099 – Meer de rol van regisseur gaan vervullen
- 00000106 – De gemeente is minder vaak eigenaar van de grond. dit veroorzaakt een zwakkere positie t.o.v marktpartijen
- 00000108 – Ja meer als bestuurder.

- 00000117 – Er duidelijker mee bezig zijn.
- 00000120 – Nee aandacht voor integraliteit meer aandacht voor samenwerking met buur gemeente waarmee nauw relaties in de RO-sfeer
- 00000121 – Meer sturend
- 00000125 – Meer aandacht voor kwaliteit
- 00000128 – Meer kwaliteitsbewuster
- 10000002 - Meer sturen en minder aan de markt overlaten
- 10000003 – Men kijkt steeds meer in eerste instantie naar de gemeentelijke overheid als ontwikkelaar. maar dat doet over het algemeen de markt. daar zit een verwachtingsdiscrepancie
- 10000004 – Meer informatie naar buiten, meer sturend in kwaliteit
- 10000005 – Meer vanuit eigendomssituatie.
- 10000013 – Meer integraal
- 10000015 – Meer integrale aanpak
- 10000016 – Als gevolg van duale stelsel t.o.v. de raad
- 10000018 – Meer gericht op samenwerking i.p.v. sturing
- 10000020 - Pps project
- 10000021 – Mogelijkheden bieden en creëren

Vraag 23. Vraagt u de welstandscommissie wel eens advies over andere zaken dan bouwvergunningen?

Ja, namelijk...

- 00000001 - ...
- 00000002 – Stedenbouwkundige ontwikkelingen
- 00000003 – Monumentenbeleid
- 00000004 – Nieuw ontwerpplan
- 00000005 – Voorgenomen ingrijpende plannen
- 00000007 – Een visie voor gebieden en veranderingsprojecten
- 00000009 – Stedenbouwkundig plan
- 00000013 – Stedenbouwkundige ruimtelijke visies en ontwikkelingsplannen
- 00000016 – Beeldkwaliteitplannen
- 00000018 – Integrale commissie
- 00000020 – Grotere projecten / bestemmingsplannen
- 00000022 – Invulling "landelijk gebied"
- 00000024 – Stedenplan, inrichting openbare ruimte, visies.
- 00000026 – Beleidsstukken
- 00000027 – Dorpse binnengebied/ her -ontwikkelingslocaties
- 00000031 – Niets
- 00000032 – Bij groter ontwikkelingen
- 00000035 – Beeldkwaliteitplannen
- 00000040 – Stedenbouwkundige markt in waarden monumenten
- 00000041 – Beeldkwaliteit
- 00000042 – Beeldkwaliteitplannen
- 00000044 – Plannen
- 00000045 – Te ontwikkelingsplannen
- 00000046 – Grote plannen van ingrijpend aard
- 00000047 – Stedenbouwplannen en bestemmingsplannen
- 00000048 – Te stellen eisen randvoorwaarden bij complexe ontwikkelingen monumentale zaken

00000050 – Sloop kazerne terrein
00000052 – In principe plannen
00000054 – Projectcriteria beeld kwaliteitsplannen
00000055 – Beeldkwaliteitplannen
00000062 – Niets
00000063 – Niets
00000065 – Soms projecten in ontwikkelingen
00000070 – Strategische ontwikkelingen, stedenbouwkundige plannen, beeldkwaliteitplannen
00000072 – Ontwikkeling wijkplannen
00000073 – Planontwikkeling, beeld kwaliteitsplan
00000074 – Gebieds – en dorpskwaliteiten
00000076 – Smoking bestplannen
00000078 – RO-aspecten archeologie monumenten
00000081 – Reclame-uitingen
00000082 – Geen antwoord gegeven
00000083 – Handhavingzaken en planontwikkeling
00000084 – Niets
00000088 – Keuze bij projecten
00000090 – Niets
00000094 – Uitingen openbare ruimte
00000095 – Bij het opstellen van randvoorwaarden, bij het ontwikkelen van plannen
00000101 – Over grote projecten
00000102 – Landgoederen uitbreidingsprojecten
00000103 – Stedenbouwkundige plannen, stedenbouwkundige randvoorwaarden
00000104 – Beeldkwaliteitplan
00000105 – Bij ingrijpende projecten en landschappelijke invulling
00000106 – Stedenbouwkundige visie/plan
00000108 – Beeldkwaliteitplan, welstandszaken.
00000109 – RO-zaken aangaande infrastructuur en landschapsbeheer / kwaliteit
00000110 – Procedures landschap monumenten
00000111 – Bestemmingsplan
00000112 – Beeldkwaliteitplannen veel overleg collegiaal overleg outsidie advies reclame vergadering
monumenten vergadering
00000113 – Breder advies dan sec bouwvergunningen
00000114 – Een enkele keer van ontwikkeling bij beleid.
00000117 – Openbaar gebied
00000119 – Beeldkwaliteitplan
00000120 – Ruimtelijke planvorming
00000123 – Reclame-uitingen en stedenbouwkundige plannen zoals Druten west' en 'centrumplan'.
00000124 – Beeldkwaliteitplannen
00000125 – Bij groenstructuurplannen en kwaliteitsplannen
00000130 – Industrieel erfgoed
00000133 – Beeldkwaliteitplannen
00000134 – Niet ingevuld
00000136 – Openbare ruimte
10000001 – B.v. ligplaatsen en landschap

- 10000002 - Namelijk stedenbouwkundige zaken
- 10000004 - -
- 10000005 – Sloopvergunning van cultuurhistorisch waardevolle objecten die geen rijksmonumenten zijn.
- 10000009 – Nieuwe beleidsdocumenten (stedenbouwkundige visie)
- 10000010 – Nieuw gemeentehuis
- 10000011 – Planvorming
- 10000013 – Inpassen in landschap
- 10000014 – Diverse
- 10000015 – Monumentale waarde, beoordeling aspect karakteristiek.
- 10000016 – Bouwvergunningen in brede R.O.-context
- 10000017 – Opstellen beeldkwaliteitplannen
- 10000018 – Bijv. infrastructuur, monumenten, welstandsbeleid.
- 10000020 – Monumenten/centrumplan
- 10000021 – Nieuwe bouwontwikkelingen

Vraag 27. Heeft u behoefte aan ingrijpende beleidswijzigingen met betrekking tot welstandstoezicht?

Ja, namelijk...

- 00000035 – Meer loketcriteria instellen dorpsbouwmeester i.o.v. welstandsactie - gebieden vereenvoudigen minder differentiatie
- 00000038 – Meer vrijheidburger
- 00000039 – Wellicht in toekomst gemeente geheel welstandsvrij
- 00000043 – Eisen stellen aan indienen van bouw aanvragen
- 00000048 – Meer welstandvrije gebieden meer stempel procedures voor lichte bouwvergunningen
- 00000049 – Welstandsnota moet nog vastgesteld worden
- 00000052 – Welstandsvrije gebieden
- 00000054 – Handzamer loket criteria
- 00000070 – T.a.v. dakkapellen
- 00000077 – Meer gebiedsgericht
- 00000081 – Minder betuttelend
- 00000090 – M.b.t. beschermd dorpsgericht
- 00000093 – Meer welstandsvrij.
- 00000098 – Specificieker inzoomen op de kwaliteit
- 00000107 – Overgaan naar een stad architect i.p.v. welstandcie
- 00000115 – Heldere sneltoetscriteria
- 00000116 – Integraal toezicht beeldkwaliteitwelstand kwaliteit openbare ruimte
- 00000121 – Van welstandstoezicht naar architectuurbeleid
- 00000127 – Overgang naar gemeentelijke kwaliteits....(?) is verder (voor projecten) gerealiseerd.
- 00000129 – Eenvoudige regelgeving/welstandsvrije gebieden.
- 10000008 – Versoepeling van lichte bouwaanvragen
- 10000016 – Evaluatie van nota in het licht van opgedane ervaringen
- 10000018 – Meer ruimte, meer flexibiliteit
- 10000022 – Proef welstandsvrij bouwen

Vraag 30. Vindt u dat de rolverdeling tussen de gemeente en projectontwikkelaars in de afgelopen 4 jaar is veranderd?, Ja, namelijk...

- 00000003 – Niet ingevuld
- 00000006 – Gemeente voorheen actiever in planontwikkeling laat nu meer over aan de markt
- 00000009 – De relatie is scherper geworden
- 00000010 – Meer overleg tijdens bouw meer begeleiding
- 00000011 – Niets
- 00000013 – Eerder discussie over kwaliteit
- 00000017 – Regie rol gemeente prominent bij ons
- 00000018 – Projectontwikkelaars hebben meer invloed
- 00000020 – Gemeente meer regisseur, meer uitvoering bij projectontwikkeling
- 00000022 – Gemeente is bepalend geworden
- 00000027 – In samenwerking met e.v.t. marktpartijen
- 00000031 – Niets
- 00000032 – Wat meer afstand voorbereid
- 00000033 – Niets
- 00000036 – Niets
- 00000039 – Meer particulier initiatief
- 00000041 – Door grondpositie gemeente meer sturing
- 00000042 – Zakelijker tekenen en rekenen
- 00000043 – Ze hebben meer macht gekregen
- 00000049 – Niets
- 00000050 – Ogv regie
- 00000051 – Meer sturing gemeente
- 00000055 – Positiever richting elkaar
- 00000063 – Gezamenlijke belangen
- 00000064 – Minder afhankelijk van elkaar
- 00000066 – Niets
- 00000070 – Gemeente is zich meer bewust van haar sturend vermogen
- 00000072 – Gemeente is meer kaderstellend
- 00000074 – Meer regie
- 00000077 – Regisserende rol gemeente sterker
- 00000086 – Projectontwikkelaars zijn beter na gaan denken
- 00000090 – M.b.t. eis sociale woningbouw
- 00000092 – Niets
- 00000094 – Meer private partijen
- 00000098 – Gemeente heeft regie weer in kader
- 00000102 – Gemeente zijn te afhankelijk van ontwikkelaars
- 00000104 – Vanuit particulier initiatief meer projectontwikkelaars aan het werk
- 00000107 – Meer overleg in voor traject
- 00000108 – Denk aan pps, meer rolverdelingen.
- 00000109 – Kwaliteit van plannen is sterk verbeterd
- 00000116 – Sterkere regievool gemeente (eigen beleid
- 00000120 – Erkenning van wederzijdse afhankelijkheid

00000121 – Gemeente voert sterkere regie en neemt deel in samenwerkingsconstructies
00000122 – Meer voor overleg in vroeg stadium
00000125 – De gemeente is kritischer geworden en stelt hogere eisen aan de kwaliteit
00000128 - Meer regisseur geworden
00000134 – Niet ingevuld
10000002 – Meer invloed van projectontwikkelaars
10000003 - -
10000014 – Minder zeggenschap voor gemeenten
10000016 - Gemeente meer kaderstellend i.p.v. reactief
10000018 – Meer samenwerking
10000020 – Komen nu in uitvoeringsfase
10000021 – Projectontwikkelaar belemmeren de bouw met hun grondpositie

Vraag 35. Is er in uw gemeente meer behoefte aan kennis en informatie over de Europese aanbestedingsregels?, Ja, met betrekking tot...

00000018 – Ervaringen
00000045 – Het nieuwe centrumplan bijvoorbeeld
00000051 – Projectbouw
00000052 – Niets
00000060 – Niets
00000062 – Niets
00000073 - --
00000074 – Totaal
00000077 - -
00000081 – Onleesbaar
00000089 – Algemeen
00000090 - Niets
00000091 - -
00000092 – Betrekkingen lokale partijen inbouwen flexibiliteit
00000093 – Alle grote zaken.
00000094 – Gebruik ervan
00000095 – Wijzigingen en mogelijkheden om niet onder Europese regels te vallen
00000099 – Algemeen inkoop/aanbestedingsbeleid
00000101 - Niets
00000105 – Tot zandwinning
00000106 – Juridische consequenties
00000108 – Algemene info
00000131 - -
00000133 – Goede voorbereiding participatie en uitdiepen mogelijkheden
10000002 -
10000003 -
10000005 – Hoe er werkbaar mee om te gaan
10000009 - ...
10000011 – Contract/design
10000012 - ?

Vraag 46. Wat vond u het leukste onderdeel van uw portefeuille?

- 00000001 – Ruimtelijke ordening volkshuisvesting
- 00000002 – Visie ontwikkelingen of middellange en lange termijnen
- 00000003 – Vormgeven aan mijn stad
- 00000004 – Contact met mensen niets goeds tot stands brengen
- 00000005 – R.O.
- 00000006 – Oplossingen verzinnen en draagvlakken creëren
- 00000007 – Uitwerking monumentale gebieden
- 00000008 – Invloed
- 00000009 - Planuitrekking grote projecten daarbij kwaliteit haalbaar maken
- 00000011 – De kwaliteit van woonomgeving zo mogelijk verbeteren en stimuleren
- 00000012 – Welstandtoezicht transparant maken en minder betuttelend
- 00000013 – De bijdrage aan de verdere ontwikkeling van de stad
- 00000014 – Contact met mensen
- 00000016 – R.O. beleid totale breedte
- 00000017 – VROM
- 00000018 – Grote projecten
- 00000019 – Ontwikkeling Vinexlocatie vathorst. ontwikkeling centraal stadsgebied
- 00000020 – Stedenbouwkundige aspecten
- 00000021 – R.O.
- 00000022 – R .O.
- 00000023 – Wethouder sinds jan 06
- 00000024 - Natuurlijk werken aan ruimtelijke kwaliteit o.m. via welstandsbeleid. niet altijd even gemakkelijk gelet op de aanhoudende weerstand tegen dit soort overheidsbemoeienis maar voor een
- 00000025 – Planontwikkeling in de breedte
- 00000026 – R .O
- 00000027 – Goede projecten realiseren tevreden inwoner en het ziet er nog aardig uit ook
- 00000030 – Planologie, volksvestiging
- 00000031 – Welstandsnota
- 00000032 – De daadwerkelijke realisatie formulering nieuwe ambities Europese samenwerking
- 00000033 - Geen specifieke voorkeur
- 00000035 – R.O. beleid totale breedte
- 00000036 – Niet leesbaar
- 00000039 – Volkshuisvesting woningbouw
- 00000040 – Ruimtelijke ordening
- 00000041 – Integrale projecten Zuidlanden /hoek Zeeland
- 00000042 – Meewerken aan ontwikkelingen van projecten
- 00000043 – R.O.
- 00000044 - Ruimtelijke plannen
- 00000045 – Discussies over ruimtelijke kwaliteit met collega bestuurder
- 00000046 – De veelzijdigheid
- 00000048 – Economische zaken in relatie met projecten ontwikkelen die nieuwe impulsen geven aan de stad
- 00000049 – Het tot stand brengen van plannen die divers waren en stijl doelgroepen
- 00000050 - Niets
- 00000051 – Project uitrusting stadsvernieuwing

- 00000052 – Afronden van centraal plan
- 00000054 – Niet specifiek een onderdeel
- 00000055 – Ruimtelijke ordening
- 00000056 – --
- 00000057 – Uitbreidingsplannen
- 00000058 – Dorpsuitbreidingen realiseren
- 00000063 – Bestemmingsplan c.q beeldkwaliteitplan
- 00000064 – bezig zijn met nieuwe woonmilieus
- 00000065 – Divers
- 00000069 – VROM: de uitdaging om kwalitatief goede plannen te realiseren waarin ook de
volkshuisvestingsdoelen worden gerealiseerd
- 00000070 – Strategisch ontwikkelen
- 00000072 – Recreatie en planologie
- 00000073 – Bouwzaken in zijn algemeenheid
- 00000074 – Projectontwikkeling
- 00000075 – Nieuwe ontwikkelingen op R.O.- gebied
- 00000076 – R.O.
- 00000077 - Beeldkwaliteitplannen
- 00000081 – Grootzalige ontmoeting
- 00000082 - Het proces van ruimtelijke ontwikkeling.
- 00000083 – Invloed hebben op ruimtelijke inrichting
- 00000084 – Uitbreid plannen voorbereiden met veel inspraak
- 00000086 – Oplossen ruimtelijke problemen
- 00000087 – Diversiteit van ontwerpen.
- 00000088 – Score!
- 00000089 – R.O.
- 00000090 – Opstellen
- 00000094 – R.O.
- 00000095 – Combinatie R.O./ e.c zaken / welstand / volkshuisvesting
- 00000098 – Ruimtelijk ontwikkeling
- 00000099 – Grote projecten zoals: -brede school. -gezondheidscentrum. -renovatie zwembad.
- 00000100 – Binnen projecten telkens weer gezamenlijk oplossingen bedenken zodat voortgang kan worden
geboekt i.p.v. nieuwe problemen verzinnen.
- 00000101 – Begeleiding van de grote bouwplannen
- 00000102 - Alles
- 00000103 – Het mede mogen vormgeven (realiseren) van een omgeving waar het voor de burger prettig
wonen en recreëren.
- 00000104 – Plattelandsontwikkeling . Beoordelen beeldkwaliteitplannen
- 00000105 – Voorbereiden nieuwe stedenbouwkundige en herstructurering plannen
- 00000106 – Stedelijke vernieuwing
- 00000107 – Ruimtelijke ordening
- 00000108 – Ontwerpfase selectie architecten.
- 00000109 – Water - en landschapsbeheer
- 00000110 – Volksfeesten gemakelijkheid
- 00000112 – Ruimtelijke ontwikkeling monumenten
- 00000113 – Problemen oplossen zowel aan de vraagkant als aan de uitvoerkant!

- 00000114 – Ruimtelijke ordening en nieuwe ontwikkeling.
- 00000115 – Volkshuisvestingbeleid
- 00000117 – Meesturen en resultaten zien.
- 00000119 – Planologie
- 00000120 – Het ontwikkelen van een visie op het wonen als toegeworpen functie in het buiten gebied
- 00000121 - Planontwikkeling algemeen
- 00000122 – Geen mening.
- 00000125 – De feitelijke realisatie van geslaagde projecten en de impact daarvan op de omgeving
- 00000126 – Volksverhuizing
- 00000127 – Ruimtelijke ontwikkeling / kwaliteitsbeleid
- 00000128 – Planontwikkeling
- 00000129 – R.O. kostontwikkeling,-buitengebied,-centrumontwikkeling.
- 00000130 – Ontwikkelingen van de meer ontwerp realisatie
- 00000131 – Afwisseling klein/groot. overlegsituaties
- 00000132 – Trachten ons in brede samenwerking met allerhande partijen en bewoners binnen en buiten onze gemeente het ruimtelijke beleid vorm en inhoud geven.
- 00000133 - Ontwikkeling complete wijk Vinex taal
- 00000134 – E.Z.
- 00000136 – Ruimtelijke ordening
- 10000001 – Strategische visie -ontwikkeling
- 10000003 – Het realiseren van nieuwbouwplannen.
- 10000004 – Planontwikkeling
- 10000006 – Onderhandelen
- 10000007 – Sturing aan ruimtelijke kwaliteit
- 10000009 – Ruimtelijke ordening + volkshuisvesting
- 10000010 – Ontwikkelingen
- 10000011 – Planontwikkeling
- 10000012 - R.O-ontwikkeling nieuwe plannen
- 10000013 – Ontwikkeling in buitengebied. wijkontwikkeling
- 10000014 - R.O- beleid maken
- 10000015 – Openbare ruimte
- 10000018 – Ruimtelijke ordening
- 10000019 – Plan ontwikkelen / stedenbouw
- 10000020 – Centrumplan
- 10000021 – R.O.
- 10000022 – R.O.

Vraag 47. Wat zijn volgens u de belangrijkste opgaven voor de komende vier jaar m.b.t. ruimtelijke kwaliteit?

- 00000001 – Verstandig inleiden
- 00000002 – Binnenstedelijke verdichting
- 00000003 – Integraliteit, duurzaam investeren, en niet beknibbelen
- 00000005 - Bouwen voor starters in een goede kwaliteit prijs verhouding en met goede inpassing in de omgeving
- 00000006 – Voldoende middelen beschikbaar krijgen
- 00000007 – Ruimte maken voor nieuwe initiatieven in het buitengebied en monumentale kerken

- 00000008 – Ambtenaren laten luisteren
- 00000009 – Kwaliteitscriteria expliciteren
- 00000010 – Niet alleen uitbreiden maar ook i.c.t. niet
- 00000011 - Op de ingeslagen weg voortgaan
- 00000012 – Economische activiteiten ontwikkelingen zoals wonen werken recreëren in een nationaal landschap
- 00000013 - Zie vraag 19 j l n
- 00000014 – Herinvulling vrijkomende agrarische bestemming
- 00000016 - Te maken van strategische keuzes m.b.t. een duurzame uitbreiding t.b.v. wonen bedrijven wonen en landbouw
- 00000017 – Gestructureerde ontwerpmethodiek consistent toegepast. Was ontwikkelingen via wegen methoden v.e. duurzaam ruimtelijk structuurbeeld waarin programma's hun plek moeten vinden in die volgorde
- 00000018 - Op enkele in het oogspringende lokaties ook in het oogspringende architectuur tot stand te brengen
- 00000019 - Binnenstedelijke vernieuwingen
- 00000020 - Leefbare gebieden met een eigen identiteit creëren
- 00000021 - Nieuwbouw
- 00000022 - In samenhang met omgeving bouwen in het landelijk gebied met gebruik van vrijkomende agrarische bebouwing.
- 00000023 - Zie 46
- 00000024 - De kwaliteit en het respect voor het jonge erfgoed en naoorlogse stad
- 00000025 - Goede balans realiseren tussen fysiek en sociaal
- 00000026 - -
- 00000027 – Dorpse karakter behouden en toch economisch haalbare (kleine) projecten van kwaliteit realiseren
- 00000030 – Groot aantal woningen realiseren met het behoud van kwaliteit en geschikt voor de juiste doelgroepen levensbestendig en multifunctioneel
- 00000031 – Gids ruimte kwaliteit voor het buiten gebied
- 00000032 – De combinatie van fysieke en sociale duurzaamheid
- 00000033 – Een goede kwaliteitsbewaking vooral in beeld kwaliteitsplannen buiten gebied

- 00000035 – Het maken van strategische keuzes m.b.t. een duurzame uitbreiding t.b.v wonen bedrijven en landbouw
- 00000036 – Ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied
- 00000039 – Uitbreidingsplannen versus uitbreidingsplannen voldoende betaalbare woningen
- 00000040 – Aandacht zorg m.b.t. ruimtelijke kwaliteit
- 00000041 – Lucht en ruimte en houden bij bouwopgaven in bestaande stad - verbeteren stads entrees – overeind houdend kwaliteitsbepalende elementen in zuid landen - op gezette tijden en de juiste lokaties hoogstanden realiseren - besef bevorderen van noodzakelijke samenhang tussen tekenen en rekenen . winst boeken moet vaker uitgangspunt zijn om buffer te creëren die optimalisaties in laat stadium kunnen voorkomen - voorkomen van ad hoc discussies of achterhaalde discussies =poxel beschermen
- 00000042 – Digitaliseren van bestemmingsplannen daarbij minder gedetailleerd zijn vergemakkelijkt de procedures want die worden door allerlei milieu procedures toch al steeds ingewikkelder
- 00000043 – Kort winstbejag te koste van ruimte en landschap

- 00000044 – Hoe houden we regie op de projecten
- 00000045 – Actualisering bestemmingsplannen verder werken aan ons nieuwe centrumplan
- 00000046 – Iets meer vrijheid voor de ontwerpen en de indiener
- 00000048 - = de burger (laagdrempelig) aangeven waar hij rekening mee moet houden voorafgaand aan extra vragen -voorkoming van externe verdichting in woongebieden - deregulering van welstand en bouw vergunningen
- 00000049 – Duurzaam en echte aandacht voor openbaar gebied (waaronder terugdringen auto in het zicht)
- 00000050 – Niets
- 00000051 – Beeld en omgevingskwaliteit
- 00000052 – Goede randvoorwaarden creëren voor ontwikkelen nieuwbouw aan bestaande dorpen
- 00000054 – Functiewijziging bedrijven terrein naar woning bouw
- 00000055 – Balans in uitbreiding dorpen m.b.t. woningbouw en balans in uitbreiding bedrijven terreinen.
- 00000056 – --
- 00000057 – Behoud huidige karakter
- 00000058 – Dorpsuitbreidingen passend bij het landschap en bij het dorp
- 00000063 – Vasthouden kwaliteit en waar mogelijk verder optimaliseren
- 00000064 – Buitengebied voor meerdere functies beschikbaar stellen met waarborgen voor de ruimtelijke kwaliteit
- 00000065 – Behoud door ontwikkeling
- 00000069 – Kwaliteit leveren
- 00000070 – Herstructureringsopgaven , publieksparticipatie, beheersen van ontwikkelingsproces
- 00000072 – Kwaliteit in stand houden en verbeteren
- 00000073 – Dit goed inbedden in de bestemmingsplannen
- 00000074 – Handhaven
- 00000075 – Bij grotere projecten beeldkwaliteitplan maken
- 00000076 – Ruimtelijk kwaliteit i.v.t kosten
- 00000077 – Kwaliteit behouden waar deze het sterkst wordt gevoeld
- 00000081 – De regelgeving te waarborgen en kwaliteit bewaren
- 00000082 – Meervoudig ruimtegebruik, balans tussen rood en groen.
- 00000083 – Verantwoorde (extra) woningbouw
- 00000084 – Raad grote lijnen laten accorderen
- 00000086 – Woningbouw
- 00000088 – Hoge eisen aan duurzaamheid en kwaliteit en toch bouwen voor "de kleine beurs"
- 00000089 - Bouwen voor starters goedkope klasse
- 00000090 – Uitvoering
- 00000094 – Dorps sfeer bewaken
- 00000095 – Kwalitatief goede invulling van leegkomende agrarische bebouwing
- 00000098 – Opstellen van kwalitatief toetsings- en ontwikkelingskader voor totale grondgebied gemeente communicatie en informatie voorziening
- 00000099 – Ontwikkelen van de visie binnenstad
- 00000100 – Kwalitatieve wijze invulling geven aan het behoud van groen in stedelijke omgeving
- 00000101 – Voldoende groene buffers in en tussen de bebouwde gebieden meer aandacht voor de hoogte van woon gebouwen
- 00000102 – Bouwen aan kwaliteit voor de juiste doelgroepen
- 00000103 – Ondanks de hoge ambitie tot groei de diverse projecten ruimtelijk zodanig in te passen dat er sprake blijft van harmonie met de omgeving, of dat deze waar mogelijk verbeterd wordt.

- 00000104 – Kwaliteit bewaken, voldoende projecten uitvoeren
- 00000105 – Goede stedenbouwkundige in passing van nieuwe woongebieden herstructurering oude verpauperde wijken
- 00000106 – Levensloopbestendige wijken. relatie met corporaties en grondeigenaren.
- 00000107 – Meer creativiteit minder regelzucht behoud oorspronkelijk karakter landschap
- 00000108 – Samenspraak met burgers over R.O.- ontwikkeling.
- 00000109 – Kwaliteitsbewaking en handhaving van de open landschappelijke structuur
- 00000110 – Missie groen blauw rood
- 00000112 – Instandhouding
- 00000113 – De groene ruimte (o.a. groene hart) in de randstad behoeden voor grootschalige bouwlocaties, dus bescheiden, beheerst (laten) groeien. zo blijft er voor de bewoners en bezoekers, de flora en de fauna een kwalitatief hoogwaardig gebied bestaan, in het geliefdst met melkveehouders als drager.
- 00000114 – Bestemmingsplan herziening buitengebied. -bestemmingsplan herzieningen dorpen/kernen.
- 00000115 – Duurzaamheid
- 00000117 – Doorgaan op de ingeslagen weg.
- 00000119 – Differentiatie; particulier opdrachtgeverschap. het behouden van ruimte
- 00000120 – Het borgen van de ruimtelijke kwaliteit
- 00000121 – Ontwikkeling architectuurbeleid en beeldkwaliteitsplannen.
- 00000125 – Het gaat vaak om langdurige processen. de belangrijkste opgave is het aangezette beleid in de komende periode te verzilveren en plannen om te zetten in feitelijk gerealiseerde projecten
- 00000126 – Integrale visie dorpsontwikkeling (wat te doen met de verschillende uitbreidingslocatie samenhang etc
- 00000127 – Draagvlak verder vergroten bij bestuurders en inwoners. beleid ook verder invoeren voor buitengebied
- 00000128 – Kwaliteit betaalbaar houden
- 00000129 – Buitengebied ,-dorpscentra,-kust
- 00000130 – Kwaliteitsbewaking
- 00000131 – Problemen met verdichting
- 00000132 – Een doorstart van vigerende beleidsuitgangspunten; revitaliseren wijken en upgraden binnenstad
- 00000133 – Handhaven van de kwaliteit en realisatie kwaliteit ook na realisatie bewaken en beschermen
- 00000134 – Goede scheiding tussen rood,blauw, grijs en groen
- 00000136 - Wijkenontwikkeling
- 00000137 – Ontwikkelingscentrum, ontwikkeling stationsgebied.
- 10000001 - -transformatie naar moderniteit combineren met landschappelijke kwaliteit.
- 10000003 – Instandhouding beeldkwaliteit en ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied
- 10000004 – Inpassen parkeren voertuigen in woongebied
- 10000006 – Woonplan uitvoeren (inbreiding en uitbreiding)
- 10000007 – Algemeen: versterking van het cultuurlandschap door integrale benadering
- 10000008 – Inbreidingslocaties in het dorp. ontwikkeling nieuwe bestemmingsplannen. aandacht voor het landelijke gebied.
- 10000009 - -duurzaamheid (ook wat betreft beeld. + tegenover innovatieve houding + identiteit bepalen.
- 10000010 – Doorkijk naar 2030
- 10000011 – Wees uitermate selectief in je keuzes voor uitbreidingsplannen
- 10000012 – Landschappelijke inpassing van uitbreidingsplannen in relatie tot nationaal landschap
- 10000013 – Centrumontwikkeling. grote beweging/omschakeling in buitengebied

- 10000014 – Niet al teveel naar de burger luisteren
- 10000015 – Landelijk gebied. kwaliteit minimaal gelijkhoudend bij versnelling woningbouw
- 10000018 – Balans vinden tussen flexibiliteit en gestuurde kwaliteit. het moet worden: ja, mits ipv. huidige nee, tenzij.
- 10000019 – Omgeving ...(?)....
- 10000020 – Grote projecten: centrumvisie.
- 10000021 - buitengebied , rood voor rood / v.a.b -ontwikkeling woonwijken
- 10000022 – Zo door gaan als nu, mooi toch een proef over welstandsvrij bouwen
- 01067001 meer bevoegdheden bij de gemeente te krijgen

Vraag 48. Heeft u aanbevelingen voor gemeentebestuurders in hun rol als opdrachtgever?

- 00000005 – Doe aan actief grondbeleid dan kun je sturen
- 00000006 – Maak gebruik van collega's met ervaring
- 00000007 – Goed de speel ruimte vooraf bepalen heldere afspraken en financiële afbakening
- 00000008 – Ja eigen weg volgen
- 00000009 – Nee iedere bestuurder zou zijn eigen weg kiezen
- 00000010 – Rechte rug heel vroeg keiharde eisen stellen
- 00000011 – Met beide benen op de grond staan en niet bij de waan van de dag leven
- 00000012 – Heldere opdrachten verstrekken
- 00000013 – Eerder en beter communiceren
- 00000014 – Blijft bij de les
- 00000017 – Nee
- 00000018 – Geef jonge architecten kansen zorg dat er wat te kiezen is_*breng architectuur beleid in verband met normen en waarden leefbaarheid ene economische ontwikkeling toerisme en trots
- 00000019 - -
- 00000020 – Probeer niet alles naar de gemeente toe te trekken, maar gebruik te maken van vakmanschap, ervaring en tijd van projectontwikkelaars en ontwerpers.
- 00000021 – Nee
- 00000022 – Hou de regie!
- 00000023 – Zie 46
- 00000024 – Ga serieus om met de kansen een bijdrage te leveren aan de ruimtelijke kwaliteit. scholen en sportvoorzieningen maar ook voorzieningen in de sociaal/culturele sfeer kunnen door hun uitstraling toegevoegde waarde hebben. draag de inzet ook zelf uit, doe het, laat zien wat kan. van nog groter belang acht ik het opdrachtgeverschap in de publieke ruimte. indien hier nog veel hoger ingezet zou worden kan m.i. meer vrijheid/ruimte gelaten worden voor de bebouwde omgeving. kortom veel meer aandacht aan het publiek domein als raamwerk waar objecten in/aanhangen.
- 00000025 – Behoedzaam zijn
- 00000026 - -
- 00000027 – Goed oriënteren markten eigen ambtenaren en dan ingeslagen weg vasthouden dus niet toegeven aan grotere volumens waar het niet kan onder druk van haalbaarheid aub bestuurlijk elkaar bij de hand houden
- 00000030 – Optreden als regisseur
- 00000032 – Pps-constructies vereisen raadsleden die gesteld kader blijven volgen
- 00000033 – Geen

- 00000039 – 1
- 00000044 – Leg de lat niet te laag
- 00000045 – Proberen zelf zoveel mogelijk de regie functie te houden
- 00000048 - - volg je eigen inzicht/ gevoel en geef in een vroeg stadium van projecten sturing aan het proces _
geen prijsvragen de uitkomsten staan altijd ter discussie
- 00000050 – Niets
- 00000052 – Een beknopte verdieping in de maten
- 00000055 – Nee
- 00000056 – --
- 00000058 – Regie in eigen handen houden
- 00000063 – Goed contact houden met ambtelijke apparaat goed inspelen op maatschappelijke
ontwikkelingen elkaar de ruimte geven
- 00000064 – Denk en handel niet uit wet en regelgeving maar los daarvan, de beperkingen komen vanzelf wel.
hiervoor creëer je een indicatieve kijk op het platteland
- 00000065 – Hoor, zie en gebrui

- 00000069 – Wie ben ik..
- 00000070 – Neem je verantwoordelijkheid
- 00000072 – Heb durf
- 00000073 – Niet te dominant opereren
- 00000074 – Als het gemeen u roept beschouw het als uw eigen
- 00000077 – Vaker gebruik maken van supervisor
- 00000083 - -
- 00000098 – Stel duidelijk kaders aan de voorkant transparantie en regie hand in hand
- 00000099 – Doe waar je zelf goed in bent en laat de anderen zich waarmaken zowel kwalitatief als
slagvaardigheid.
- 00000100 – Laat verantwoordelijkheden waar ze horen, ga de gemeente niet zelf ontwikkelen maar stel
kaders en voer regie.
- 00000103 – Doorloop het proces zo open mogelijk, creëer draagvlak bij burgers, bestuurders en andere
partijen; dit komt de kwaliteit ten goede en het werkt motiverend, dus leun niet achterover maar
blijf actief betrokken tijdens het proces.
- 00000105 – Blijf de regie voeren blij afhankelijk van ontwikkelingspartijen
- 00000106 – Processen in stedelijke vernieuwing zijn niet te sturen. maak risicoanalyse en doe aan
risicomanagement. voer zelf regie over communicatie. beseft dat kwaliteit ook geld oplevert, dus
niet als laatste middel inleveren op kwaliteit.
- 00000107 – Geef architectuur meer aandacht de kwaliteit verbetert in de gemeente en het is verdraaid
interessant (leuk) om er mee bezig te zijn neem er dan ook meer de tijd voor
- 00000108 – Kies voor procesmatige benadering en kies bewust je rol afhankelijk van de positie van de
gemeente. bepaal vooraf kaders en ruimte. (bandbreedte.)
- 00000109 – Zorg voor dossier - en achtergrondkennis
- 00000110 – 1
- 00000113 – Te grote groei -ambities kunnen landelijk gebied maar één keer en helaas wel definitief
verpesten. er komen nog meer generaties hier wonen!
- 00000114 – Welstandsnota als toetsing kader zodanig bijstellen en aanvullen dat het een bruikbaar instrument
voor de beeldkwaliteit voor de gemeente wordt.
- 00000115 – Alert zijn op kansen mogelijkheden voor duurzaamheid

- 00000117 – Zorg dat je kennis van zaken hebt
- 00000119 – Nee
- 00000121 – Ja, betrek in alle gevallen ook expertise vanuit private marktpartijen.
- 00000125 – Neen
- 00000127 – Zelf regie blijven voeren als gemeente. kwaliteit ook in contracten opnemen. tijdens uitvoering bij voortdurend testen op afgesproken kwaliteitsniveau. leg verbinding tussen kwaliteit en geld.
- 00000128 – Durf te onderscheiden
- 00000130 – Vasthoudend zijn weer zin ontwikkelingen tegen compromis
- 00000131 - -
- 00000133 – Maak handvest kwaliteit bij aan vragen van project
- 00000134 – Kijk over de grens van 4 jaar heen
- 10000003 – Opdracht en bedoeling concreet formuleren, geen wolligheid.
- 10000007 – Opdracht op integrale, duurzame visie baseren
- 10000008 – Zich meer bewust zijn van de architectonische invulling. tenslotte bouwen we voor 50 jaar
- 10000010 – Goede medewerkers! (zoals wij hebben)
- 10000012 – Neen
- 10000013 – Kwaliteit zie je generaties lang. de eerste winst is niet altijd de beste
- 10000014 – Meer cursussen volgen
- 10000015 – Laat goed adviseren. behoud zelf regie en overzicht.
- 10000016 – Probeer in een selectieproces uiteenlopende visies af te wegen
- 10000018 – Middelen ontwikkelen. hou beter contact met de maatschappij/de burger. dmv "beginspraak" in vroeg stadium nieuwe ontwikkelingen bespreken met belanghebbenden. daarbij verdient de status en de harde en bespreekbare elementen specifieke aandacht
- 10000019 – Meer betrokkenheid

Vraag 45. Heeft u behoefte aan voorbeelden of uitwisseling van kennis en ervaring met andere gemeenten of bestuurders?, Ja, over...

- 00000003 – Geen antwoord
- 00000007 – Aanpak monumentale gebieden
- 00000010 – Prestatie contracten ontwikkel overeenkomsten kosten
- 00000014 – Ervaring welstand
- 00000017 – Niets
- 00000018 – Inzet relatie tot resultaat (maatschappelijk)
- 00000022 – Beeldkwaliteitplannen, bestemmingsplannen landelijk gebied.
- 00000024 – Notie van ruimtelijke kwaliteit en hoe realiseer je die.
- 00000025 – Over een algemene ervaringen
- 00000032 – Over de meeste onderwerpen
- 00000042 – Misschien aan de orde
- 00000046 – Zelfstandig bouwen
- 00000048 – Bereiken bij exploitaties die onder druk staan
- 00000051 – Niets
- 00000063 – Volkshuisvesting in de breedste zin
- 00000064 – Algemeen beleid
- 00000073 – Algemeen
- 00000077 - -

00000078 – Divers
00000081 – Niets
00000091 - -
00000092 - Niets
00000095 – Alternatieve vormen van projectontwikkeling
00000096 – Algemeen
00000101 - Niets
00000103 – Architectuurbeleid in brede zin, discussie ruimtelijke kwaliteit, kennisoverdracht
00000105 – Herstructureringsplan
00000106 – Procesgang, i.r.t ontwikkelaars
00000107 – Hoe architectuur ook bij de bevolking belangrijk gevonden kan worden 2 hoe elders keuzes tot
stand kan worden gebracht
00000108 – Proces van betrekken van burgers
00000113 – Over politieke procedures
00000120 - Niets
00000121 – Ontwikkelingsconstructies, samenwerkingsconstructies
00000124 – Er is contact indien gewenst
00000127 - -
10000013 – Ontwerpwedstrijden
10000015 – Opkomende projecten (=ad hoc)
10000016 - ..
10000018 - Maar vind ook al veelvuldig plaats
10000019 - ...
10000021 – Misschien
10000022 – Diverse onderwerpen